СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 148. Джерзі Сиτі, Н. Дж., понеділок, 30-го червня 1941. No. 148. Jersey City, N. J., Monday, June 30, 1941 VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ в злучених державах Америки. ПЯТЬ ЦЕНТІВ за границею злучених держав Америки. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237, 4-0807. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. THREE CENTS in the United States of America. FIVE CENTS elsewhere.

ПІДГОТУВАННЯ ДО СТРАЙКУ НА „СОБВЕЯХ"

НЮ ЙОРК. — Обі сторони готуються до страйку на нюйорських „собвеях", який на основі рішення юнії транспортних робітників має розпочатись вже з днем 1-го липня ц. р. Заряд міста готує гурти нових робітників, які заступилиб тих, що підуть на страйк. Зновуж юнія старається забезпечити собі поміч від іншого організованого робітництва. Деякі юнії порішили бойкотувати „собвеї", колиб місто хотіло заряджувати ними при помочи страйколомів.

ВАШИНГТОН. — Секретарка праці, пані Перкінс, заявила, що після всякої правдоподібности страйку на підземних залізницях в Ню Йорку не буде. Бо юнія транситових робітників, діставши певні уступки з боку міста, в останній хвили погодиться. Місто піде на певні уступки, які не доторкають засадничих справ, а саме, „замкнення" підземних залізниць для інших робітників, справи авансів і т. п.

ПРИВАТНІ ФІРМИ ГОТУЮТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Великі нюйорські компанії, як ось телефонічна компанія, готується до наслідків страйку на „собвеях". Вона зарезервувала недалеко своїх бюр 2,000 кімнат в готелях для своїх працівників, аби вони могли пішки приходити до роботи, на випадок страйку. Подібне поробили інші важні компанії.

ПРЕЗИДЕНТ ГОТОВИЙ ДАТИ ЗБРОЮ ІРЛЯНДІЇ.

ГАЙД ПАРК. — Президент Рузвелт засадничо рішився дати зброю Ірляндії, зокрема дати їй кріси. Але під услівям, що Ірляндія згодиться боротись збройно проти можливої інвазії [illegible] німецьких [illegible] звернув до Ірляндії [illegible] Америки жадої воєнної помочи. Американські кола домагались біді від Ірляндії дозволу для англійських морських сил уживати урляндські порти. Ейкен рішуче цьому спротививсь і відїхав з Америки з нічим.

НАЇЗД НА КОМУНІСТИЧНІ ОСЕРЕДКИ.

СЕЙНТ ПОЛ. — Федеральні агенти зробили наїзд на бюра комуністичної партії, а також на юнії, які явно з комуністами співпрацюють. Агенти сконфіскували велику скількість ріжного матеріялу.

БУДОВА НАФТОВИХ РУР.

ВАШИНГТОН. — Кількадесять представників газолінового промислу згодились на те, щоб уряд побудував рури, при помочи яких можна булоб до східних стейтів спроваджувати газоліну з західно-полудневих стейтів. Проти цеї рури виступали залізничі компанії. Будова забере два роки.

АРМІЯ ХОЧЕ УСУВАТИ НЕВІДПОВІДНИХ СТАРШИН.

ВАШИНГТОН. — Департамент війни зажадав від конґресу ухвали, на основі якої можна булоб посувати з армії всіх непридатних до модерної війни старшин. Невідповідні старшини є дійсною небезпекою для Злучених Держав Америки, сказав підсекретар війни, Петерсон.

ПРОТИ ПРОДОВЖЕНОЇ СЛУЖБИ МОРЯКІВ.

ВАШИНГТОН. — Сенатський комітет морських справ відкинув прохання адмірала Нимица, щоб ухвалити закон, на основі якого можна булоб задержати моряків далі в службі, навіть по вислуженні ними обовязкового речинця шести літ. Згаданий комітет заявив, що держава зробила з тими моряками контракт на шість літ і вона мусить цей контракт додержати.

„ВЕЛИКОДУШНІСТЬ" КЕРЕНСЬКОГО.

НЮ ЙОРК. — Александер Керенський, російський премієр з останніх революційних часів і провідник так званих російських „лібералів" за границею, виголосив через радіо промову, в якій закликає червоних лідерів в Москві зробити мир зо своїм власним народом і дати йому свободу. Також дати свободу полякам і признати їх державну незалежність. Про українців і інших поневолених Москвою народів, цей великий „ліберал" не згадує ні словечком. Позатим закликає всіх таки боронити Совєти перед німецьким наступом.

НЕПРИБОРКАНА ДІВЧИНА.

МІНЕОЛА (Лонґ Айленд, Н. Й.). — Суд засудив 27-літну дівчину, Барбару Тейлор, на місяць тюрми за те, що вона кілька разів нищила міську власність, зокрема розбила автом поліційну будку. Також кілька разів вирвала зо стіни телефон. Суддя назвав ту дівчину „зіпсутою", який здається, що вона стоїть повище всякого закону і звичаю. Лише внаслідок давнійших фізичних недомагань, на які терпіла дівчина, суддя мав зглядь і дав їй лиш місяць тюрми.

ДЕСЯТЬ БІЛІОНІВ НОВИХ ГРОШЕЙ ДЛЯ АРМІЇ

Сенат одноголосно ухвалив на армію найбільшу одноразову суму в цілій історії Америки. Та сума виносить десять біліонів і 384 міліони долярів. Ту величезну суму ухвалено дуже скоро, майже без дискусії. А було тоді на нарадах лиш 24 сенаторів, з загального числа 96. Сенатори знали наперед, що будуть ухвалювати ту суму й також знали, що вона мусить перейти без більших дебат. Тому не спішились на засідання. Внаслідок тої одної суми на кожного громадянина Злучених Держав Америки припаде заплатити по $79.88.

Гроші ці підуть лише на саму армію. Три і пів біліона піде на заплату замовлень з попереднього року. Пару біліонів піде на літаки. Решта піде на удержання і узброєння півтораміліонової армії в часі наступного фінансового року.

ФІНАНСОВІ ЗАХОДИ В ПОЛУДНЕВІЙ АМЕРИЦІ

Злучені Держави Америки почали на широку скалю робити закупи в полудново-американських краях. Ті закупи скупчуються головно на таких продуктах, які мають яку небудь воєнну вартість. В той спосіб Америка хоче викупити всі ті продукти від полудново-американських країв і недопустити до того, щоб їх викупляли держави „осі", чи Японія. Такий спосіб, на думку американських кол, дасть полудново-американським краям повну економічну свободу, а водночас склонить їх таки до того, щоб робити бизнес з Злученими Державами Америки, а не з державами „осі".

НАЙБІЛЬШИЙ БОМБОВИК НА СВІТІ

В Марч Філд, Каліфорнія, відбувалась проба найбільшого бомбовика на світі, званого технічно „Доглас Бі-19". Цей бомбовик з повним наладуванням, важить 82 тони. Він має чотири мотори по 2,200 коней сил кожний. Над ним техніки працювали чотири роки. Випробувавши його в повітрі, компанія зачне продукувати його на широку скалю. Але летунські інжинірі кажуть, що цей бомбовик буде тільки вихідною точкою, свого роду ляборaторією, в якій будуть практикувати всілякі прикмети великих бомбовиків. Після того інжинірі будуть будувати „все більші і все ліпші" бомбовики.

АМЕРИКАНСЬКИЙ УРЯД НЕ СПІШИТЬ З НАТАВРУВАННЯМ ФІНЛЯНДІЇ

Департамент стейту не спішить з натавруванням Фінляндії за те, що вона вступила до війни по боці націстів. Також уряд не спішить з тим, щоб натаврувати Швецію за дозвіл перепровадити через її територію німецькі війська. Уряд покищо пильно студіює ці справи.

ЯПОНІЯ ЗВЕРТАЄ [illegible] НА СИБІР

ТОКІО. — Центром публичної уваги стали приморські провінції Росії на Далекому Сході. Часописи поміщують статті про загрозу для Японії, яка, мовляв, грозить їй з боку Владивостоку. Пишуть теж, що того порту можуть ужити Злучені Держави.

Ґазети домагають акції від уряду. Можливо, що вся акція інспірована урядом.

Скрайні націоналістичні ґазети пишуть, що тепер догідна пора для Японії виступити проти Росії й Америки.

МОСКВА ПРИНЯЛА БРИТІЙСЬКУ МІСІЮ

МОСКВА. — Сюди прилетіла літаком британська військово-економічна місія й була негайно принята комісарем заграничних справ Молотовом.

На чолі місії стоїть сер Стефорд Крипс. Є в ній чотирьох військових знавців.

Ґазети пишуть, що російський уряд приняв місію, щоб координувати воєнні зусилля Росії з воєнними зусиллями Англії.

Сподіються загально, що вслід за цею місією до Москви прибуде велика британська місія.

„ЛЕЙБОРИСТ" ПОСЛОМ ДО ВАШИНГТОНУ?

ЛОНДОН. — Ґазети заповідають, що Джеймс Грифитс, валієць, посол до британського парламенту з партії праці, бувший президент південно-валійської федерації майнерів, стане „робітничим аташе" британської амбасади в Вашинґтоні.

АНГЛІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ШВЕДСЬКОЇ ДОПОМОГИ НІМЕЧЧИНІ

ЛОНДОН. — Антоні Іден, міністер заграничних справ, подав на руки шведського посла урочистий протест проти рішення шведського уряду дозволити на переїзд через Швецію німецьких військ з Норвеґії для участи в війні в Росії.

Подібний протест зложив у Стокгольмі британський посол.

Англійські ґазети пишуть про фінляндський уряк як обдурений Німеччиною.



З НІМЕЦЬКОЇ КАМПАНІЇ ПРОТИ РОСІЇ. — Переслана радіом з Берліну світлина представляє, як німецькі вояки переправляються через ріку під покривкою штучної мраки, нового воєнного засобу.

МАДЯРЩИНА ВИПОВІЛА ВІЙНУ РОСІЇ

БУДАПЕШТ (Мадярщина). — Д-р Владислав де Бардосі, мадярський міністер заграничних справ і премієр міністрів, заявив, у мадярськім парляменті, що між Мадярщиною й совєтським союзом існує воєнний стан. За причину подав повітряні напади Росії на Мадярщину.

Він заявив далі: „Я не потребую до цього додавати, що мадярська армія поробить потрібні репресійні кроки".

Мадярське пресове бюро в офіціяльнім комунікаті, приписавши виповідження війни Росії постійним повітряним нападам російських летунів на мадярську територію, нагадало налети російських летунів на Ясінь у Закарпатській Україні; ще на кілька годин перед виповідженням війни був рейд на Кошиці, де бомба знищила військові будинки.

Незадовго по виповідженні війни мадярське пресове бюро вже доносило про репресійні налети мадярських летунів на совєтську територію. Додало, що всі летуни вернулися щасливо зо своїх райдів.

У пятницю рано вибух магазин амуніцій в Надь-Тетень, на полудне від Будапешту. Розсліди уряду не викрили причини вибуху. Пожар вибух у рафінерії нафти в Альмашфузіто.

ЕСПАНІЯ ВИСИЛАЄ ЛЕҐІОНИ ПРОТИ РОСІЇ.

МАДРІД. — Фалянхісти почали орґанізувати леґіон добровольців для боротьби проти Росії.

Еспанські ґазети обурені на слова британського міністра Ідена, сказані до еспанського амбасадора в Лондоні, що, мовляв, проти-англійські демонстрації в Еспанії викликали німецькі аґенти. Еспанські ґазети від себе цих слів не заперечують, але наводять заперечення італійської преси в цій справі.

[illegible] рівночасно осудив Р[illegible]ваючи з нею дипломатичні зносини.

НІМЕЧЧИНА ОРҐАНІЗУЄ „ВІЛЬНІ КОРПУСИ" ПРОТИ РОСІЇ.

НЮ ЙОРК. — „Нешенел Бродкестинг Ко." чула заяву німецького урядового радія, що мовляв в Европі формуються „вільні корпуси" для боротьби „проти комунізму за християнство й культури Европи".

Такі корпуси мають повстати в: Еспанії, Портуґалії, Бельгії, Голяндії, Франції, Болгарії, Хорватії, Швеції й Норвеґії.

РОСІЯ ПРИЗНАЄ „ВІДСТУП ВІЙСЬК".

БЕРН (Швайцарія). — Московські офіціяльні донесення у суботу рано признали дальші відступи совєтських військ.

Мовляв, армія відступає на приготовані позиції в напрямі Мінська.

Донесення говорить про постійні протиатаки російських панцирних відділів на атакуючі панцирні відділи. Мовляв, у деяких місцях російські війська відперли атаки на 30 миль.

Військові знавці в цьому місті не хочуть висказувати своєї опінії про вигляди російського опору, поки російські відділи не стануть на головній оборонній лінії.

На бесарабському секторі німецьким і румунським військам удалося переправитися через ріку Прут коло міста Скулені (недалеко Ясів).

РОСІЙСЬКІ РЕЙДИ НА ФІНЛЯНДІЮ.

ГЕЛЬСІНКІ (Фінляндія). — Російські бомбовики знову вдарили на фінські осередки, що й досі носять на собі сліди російських рейдів з 1939. та 1940. років.

За один день налетіли вони на фінську столицю 15 разів. Другою ціллю їх рейдів було місто Авбо, що є центром корабельного будівництва; видно, російська команда сподівається, що звідти можуть наступати німці.

За один день у пятницю російські рейди знищили сотку будинків.

„ҐНАЙЗЕНАВ" ЗНИЩЕНИЙ?

ЛОНДОН. — Урядовий комунікат каже, що німецькі воєнні кораблі „Ґнайзенав" і „Шарнгорст", з котрих кожний має по 26,000 тон містоти, попали кілька разів під літакові бомби.

Американська новинкарська агенція „Юнайтид Прес" каже, що вона дістала певну вістку, що підчас нападу британських бомбовиків на французький порт Брест знищено зовсім „Ґнайзенав".

ФРАНЦІЯ ПРОГАНЯЄ ЖИДІВ.

ВІШІ. — Французький уряд зарядив, щоб усі жиди покинули неокуповану Францію до 16 липня.

Французький уряд уже розіслав до всіх префектур пригадку про виконання протижидівського закону.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Friday's issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзі Сіті і Загряниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

ЗА ПОМІЧ — РЕФОРМИ

На так званій „тамиментській економічній і суспільній конференції" піднявся знаменний голос у справі російсько-німецької війни. Не був це голос американського ізоляціонізму, що тепер представляє цю війну гейби боротьбу між двома формами тоталітаризму, до якої Америка як демократія зовсім не причетна. Був це видимо голос демократичних течій і то прихильників американської допомоги для Росії. При цьому всему одначе був це замітний голос критики цеї допомоги.

Підняли його Луис Валдман, предсідник цеї конференції, що складається з провідників ріжних робітничих юній та інших організацій, звичайно з ліберальною та соціялістичною закраскою, та Реймонд Леслі Бюел, бувший предсідник „Союзу Заграничної політики", відомий журналіст та автор книжок про політичні справи Европи.

Перший з них піддав думку, щоб президент Рузвелт при нагоді давання помочі російському урядові зажадав від нього „ефектовних ґарантій", що в Росії буде привернена демократія, та щоб російський уряд дав негайно відповідні докази, що він думає чесно таке зобовязання виконати. Говорив Валдман:

„Комуністичні пани Росії мусять рішитися тепер, коли на їх край відбувається наїзд, чи вони воліють перемогу націстів чи зректися своєї диктаторської влади, котрою вони правлять народ Росії. Ставлячи таке домагання до Росії, президент Злучених Держав [illegible]

Виник [illegible] рогачку.

Загалом з Росією було би тривале. Поки в Росії не буде народного правління, так довго всяке порозуміння між нами й Сталіном не має ніякого значіння, бо, як це вже нераз стверджено, червоний диктатор, щоб удержатися при диктаторській владі, не лише посвятить всі демократії світа й цивілізацію, але й інтереси самого народу Росії. Як Росія має бути врятована, то лише як демократія. Ми маємо право домагатися від уряду Росії, як умову нашої допомоги для нього, щоб він негайно проголосив політичну амнестію й привернув негайно свободу слова, свободу релігії, свободу преси й свободу політичної організації. Вільна демократична Росія буде сильніша не лише в війні, але й в мирі. Злучені Держави, що заявилися за знищення Гітлєра й гітлєризму, мають безпосередній інтерес покласти край комуністичній диктатурі."

Реймонд Леслі Бюел заявився за те, щоби уряди Злучених Держав і Англії зажадали від російського режиму, щоб він привернув повну релігійну свободу й зніс Третій Інтернаціонал. Як російський уряд цього не схоче зробити, ці два уряди мають не дати Росії помочі на війну проти націстичної інвазії.

Відмінний Голос Про Україну

Вилєм Филип Симс, редактор міжнародних справ ґазетярського синдикату Скрипс-Говард, в „Н. Й. Ворлд-Телеграм" з 25. червня ц. р. приносить статтю про Україну. Та стаття дещо відмінна від тих, які назагал нині пишуть інші американські ґазети, що дивляться на Україну як на мертву територію, а не на живий окремий національний організм, зо своїми власними бажаннями. Він пише ось так:

„Адольф Гітлєр рахує на революцію в Росії і на окупацію Сибіру з боку Японії, що уможливилоб йому заняття Совєтів впродовж 30 до 40 днів. Таке говорять у місцевих певних колах. Україна, як кажуть ті самі кола, проголосить свою самостійність, як лиш наці вступлять у Київ. Гітлєр тоді признає її і прийме під свою опіку. Балтійські держави — Литва, Латвія і Естонія — як, тут говорять, будуть подібно трактовані. Колиб вибухла революція по цілій Росії, в якій існує велике незадоволення, то Японія прилучилаб до себе приморську провінцію Сибіру, включаючи Владивосток.

„45,000,000 українців вже стали націоналістичними. Лише завдяки теророви їх вдержувано внутрі Совєтського Союзу. Ґ. П. У. як кишіло в тих околицях і винищувало фізично тих одиниць, які опирались, його розпорядкам. Цілі ґрупи, як ось Союз Визволення України, суджено збірно, а опісля засуджувано й усувано.

„Голод в ранніх 1930-тих роках на Україні повстав майже виключно завдяки драстичним заходам Москви [illegible] вчасі. [illegible]

[illegible] його наслідків. Це ніколи не булоб сталось, якби не Москва, говорили селяни.

„Націстів, в багатьох частинах Совєтського Союзу готові зустрічати майже як визволителів. Голод за малими фармами в Росії мав бути заспокоєний після революції в 1917. Але держава опісля все забрала, залишаючи вдійсности селян невільниками нового режиму. Вони мусіли виконувати те, що їм приказали під загрозою смерти, увязнення, або повільного конання.

„Індустріяльні робітники не є краще трактовані. Вони ледви животіють. Вони тепер працюють по вісім годин на день і мають сімдневний тиждень, взаміну за сім-годинний день і шість-дневний тиждень, як вони передтим мали; також не дістають додаткової заплати за надчас.

„Тюремна кара грозить кожному, хто покидає роботу, або не приходить до роботи. За це робітник може бути покараний каторжними роботами на шість місяців і обтинкою 25% з його заплати. Пересічна місячна заробітна плата виносить $40, одначе дорожнеча далеко вища, ніж в Злучених Державах Америки. В ролі визволителя, важко собі уявити Гітлєра. Націстичний режим може бути не кращий, від совєтського. Але це є в людській природі повитати зміну, хочби біль пересунувсь лиш з одного місця, на друге.

„Обіцянки незалежности, безсумніву, мусіли бути великодушно дані. Навіть червона армія, як кажуть, напоєна ненавистю до Сталіна, завдяки [illegible] своєї [illegible] четвертої [illegible]он.

З БАСАРАБСЬКИХ ГАРАЗДІВ

(Лист із Румунії).

Про життя і побут у „Молдавській соціялістичній совєтській республиці" та в повітах, прилучених до Совєтської України доходять сюди дуже скупі відомости. Вряди-годи вирветься відтіль, культурна людина, що може розповісти толково й розумно про те, що діється в Басарабії. Ось короткий зміст оповідань одного українця, що деякий час служив в совєтських урядах, а потім дав ногам знати, коли переконався, що не можна того режиму витримати:

Большевики прислали в Басарабію з ріжних країн Совєтського Союзу — з Московщини, з Сибіру й Кавказу — все, що мали найліпше і найпевніше в своїому державному апараті. Також найліпших партійців - комуністів, аґітаторів і пропаґандистів. Багато з них побувало перед тим і в Галичині та на Волині, і в Прибалтиці. Тому й враження від нового режиму не було на початку погане, бо прийшли люди спеціяльно вишколені і вимуштровані. Порівняно з ними, ті, що проривалися зза Дністра в Басарабію самі, були затуркані, запаморочені, якісь тупі одчайдухи, з звірячо - голодним виразом у кожнім русі.

Старші мають ще від давніх часів „нелеґальні" прізвища. Молодь має прізвища власні, правдиві. Тепер у Совєтській державі заборонено міняти прізвище, щоб лекше було піймати того, що належав до опозиції або дечь проштрафився. Загально кажучи, на всіх провідних місцях — москалі й жиди. Якщо трапляється якийсь „відповідальний робітник" іншого походження, то він уже нічим, крім прізвища, не відріжняється від правляючої касти. Уряди фінансові, торговельні, господарські (постачання) в Басарабії на 90 відсотків у руках жидівських. Пропаґанда теж переважно під проводом жидівських службовців.

В поліційнім арешті пізнав я ріжних „діячів". Приміром, слідчі, що допитують арештованих були: Кравцов, брутальний мокаль, Созонов, теж москаль правдивий кат, Іванов — жид, Бєлов (мабуть був колись Білий, змосковлений українець), Пахомко, „малорос", як сам хвалиться, „старий чекіст", справжній катюга і страшна бестія, з обличчям у дрібних зморщках, як печене яблуко. Крім того — Кицис, головний військовий прокуратор, жид.

З військових людей памятаю небагато. Знаю, що в осени 1940 року начальником летунських сил у Басарабії був Медведев, москаль. Тоді були у війську політичні комісари при командантах. Були вони переважно жиди. Над слідчими в державній поліції (Ґ. П. У.) не було комісарів. Оскільки я мав нагоду близько придивитися до совєтських звичаїв і порядків, то контролю над слідчими нежидами виконують їхні жінки-[illegible] серед службовців [illegible] жидівського роду, поширений про жидів вираз — „госнація", себто „государтвенная (державна) нація". Лише службовці добре вдягнені, ударні відділи червоної армії та частини жандармерії. Решта службовців, війська і людности нещасна, брудна і жалюгідна вбрана, мов якісь жебраки.

Свій апарат совєтська влада хоче всяким способом відмежувати від „визволеної" басарабської людности. Тому, наприклад, заборонено службовцям зза Дністра женитися з басарабськими дівчатами, а басарабцям не дозволено поібратися з совєтськими „громадяночками". (Так кажуть, замісць „буржуйського" вираз „панночка"). Усі шлюби, що сталися перед оголошенням цієї заборони, були скасовані. На цім було багато траґічних пригод, бо таким варварським розпорядком розбито молоді подружжя і залишено багато молодих жінок „ні дівчиною ні вдовою". Басарабські дівчата дуже подобаються людям з СССР; дивуються, що такі гарні, здорові й розумні.

Як я придивився, то в совєтському урядництві нема революційного запалу, який давав колись силу большевикам. Все йде втертими, битими шляхами, шаблоново. Усі вони, партійні і непартійні, — бюрократи, говорять революційні фрази, бо так мусять, ведуть аґітацію проти утиску буржуазії, якого не знали, бо це все нове покоління, що зазнало лише утиску совєтської держави. Панування буржуазії їм досить важко уявити, бо навіть у Басарабії, де режим румунський багато допік, вони бачили цвітучу країну, переповнену всяким добром, а самі вони прийшли з „пролетарського раю" голодні, голі й босі (звісно, крім вищого урядництва та ударного війська).

Дещо про релігійні справи в Басарабії. Як тільки прийшло в Басарабію большевицьке військо, то майже всі православні священики поскидали ряси і передягнися в цивільну одіж. Молоді священики у Басарабії ще за румунської влади ходили голені й стрижені, мали лиш малу борідку. Майже у всіх церквах ще правили служби, але вже за старим стилем, бо румуни примушували святкувати за новим тилем, а це не подобалось людям. Совєтська влада переслідує духовенство, як „клясового ворога": піп не може дістати праці в урядах, ні його жінка або діти. Тому люди мусіли зрікатися, якщо був у родині священик. [illegible] арештований [illegible] „поміщик" [illegible] не вірив у Бога й що виконував церковні повинности для заробітку. Його випустили на волю і він, кажуть, у рясі проповідував у церкві, як то він усе своє життя „дурив людей" а тепер, мовляв, просвітився".

Добрий ґрунт для большевицької протирелігійної пропаґанди зробила сама румунська влада в Басарабії. Церкву зроблено тоді знаряддям румунізації. За священиком усе стояв румунський жандарм. Тому від такої урядової церкви людність відверталася, шукала заспокоєння в ріжних сектах: бабтистах, адвентистах і ін. Якби румунські жандарми не били, то люди і в неділю робилиб на полях. Через те вічно бували з жандармами непорозуміння. Зрумунізовані церкви були порожні; крім пятидесяти старих бабів ніхто в церкву не заглядав. Не тільки між православними була релігійна байдужність. Теж і між москалями - старовірами (липовани), серед католиків і протестантів, але у протестантів (німців) релігійність ще була поширена.

Совєтська протирелігійна пропаґанда була ведена на початку в формі публичних лекцій, що влаштовувало товариство „безбожників". Виклади мали успіх головно серед інтеліґенції. Саме православне духовенство нездібне постояти за інтереси церкви й релігії. Не стало румунської державної „опіки" над церквою, і вона стоїть на порозі катастрофи.

М. Р.

НАВЧАННЯ РІДНОЇ МОВИ — ПЕРЕВОРОТНА РОБОТА

Дня 11. червня відбулися річні збори баптистів провінції Онтеріо і Квебеку в місті Лондоні в Онтеріо. На тих зборах здавав звіт з діяльности місії у західних канадійських провінціях проповідник Винінг з Торонто. Як відомо, в тих західних провінціях живе багато поселенців, що походять з середущо-східної Европи. Між ними є навіть і баптисти з України. Тому проповідник Винінг згадав і про поселенців з Европи. Він заявив, що на заході припинилась вже переворотна діяльність. Він осуджував зусилля деяких тамтешніх поселенців, що навчають своїх дітей бути ворогами Канади і висловив жаль, що в тих, що не вродились у Канаді, є ще наклін „вперто придержуватись рідньої мови". За словами пастора, це є переворотна діяльність. І тому він накликав до ширення [illegible] англійської [illegible] все, що пастор Винінг говорив про „переворотну діяльність" на канадійськім заході, є вісткою виссаною з пальця. Ніякої „переворотної діяльности" на заході Канади на більшу скалю не було. Провадили її вправді комуністи, але переважно по містах, де живуть робітники, що належать до всіляких народностей. Загал населення в західній Канаді не має нічого спільного з тою діяльністю. Найзавзятіша одначе „переворотна діяльність" велася і може ще ведеться саме там, де мешкає цей проповідник, цебто в Торонті. Там є саме осідок тої переворотної діяльности і звідтам ідуть гроші на ширення в Канаді тої „переворотної діяльности", яку якось і сам пастор Винінг не годен припинити, хоч сидить у Торонті, а винаходить її аж у західній Канаді і то тому, бо там іще „чужонародні вживають уперто рідної мови". Та так є, що „переворотну діяльність" ширять в англійській мові всякі МекКлавди, що живуть у Торонті, а їм помагать також з англійській мові ширити „переворотну діяльність" всякі мисеє Нілсени, симпатики комуністів. Мова не має з „переворотною діяльністю" нічого спільного; скорше вона хоронить „чужонародження" перед такою діяльністю, яку звичайно ширться в англійській мові, а лиш часом з конечности, перетовмачують її з англійського ориґіналу на „чужосторонну мову". Так, наприклад, останніми часами порозкидано по західній Канаді багато брошурок, як „Гітлєризм" і інші, виданих сектою „Свідків Єгови", а які були друковані виключно в англійській мові. Ось так „чужинецька мова" охоронила „чужородженних" від тої забороненої літератури, за яку канадійські суди покарали деяких осіб.

ІВАН ГОРИШІВСЬКИЙ.

СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ

(ПЛЯН МАЙСТРА ДМИТРА)

Історична картина з життя львівського братства в XVII. в.

(19)

— Якось щасливо проїхали ми ці пустарі, — вдоволено сказав Олекса; — тут уже безпечніше. Річка, то й людей більше.

З високого горба спустилися вниз до річки. На березі сушилися неводи на рибу.

Через річку перевозили пором. Власником його був якийсь молдаванин, що жив тут у вбогій халабуді. Пором був тільки один, і довго треба було чекати, поки перепливе з одного берега на другий і вернувся назад, — табор утратив тут пів дня, поки всі найшлися на другому боці.

Тут уже було передмістя Хотиня. Це було багате купецьке місто, як Камянець. Усі каравани сюди проїздили.

Був саме торговий день, і купці могли придивитися гаразд, чим торгують молдовани. Найбільший торг був на худобу — цілий великий майдан білів від сивих волів із довгими рогами. З Молдави волів гнали далеко на захід, аж у Німеччину. Наймалися до того погоничі, гайдаї, що знали доставити товарину здорову в найдальші краї. На хотинському торзі було й багато сушеної та вяленої риби, що приходила аж із устя Дунаю. Особливо цінилася осетрина. Молдавани мали і своє домашнє сукно, віск, мед, овочі; і перепродували ріжні турецькі матерії, одяги, зброю. До наших купців почали навідуватися ріжні торговці, раді оглянути крам, поговорити про ціни. Але знати було, що це не ґуртівники, а дрібні агенти, то й таборяни не входили з ними в переправи. Не виплатилося навіть витягати з возів добре складених запасів. Що інше в Ясах, — там за пару днів починається великий тритижневий ярмарок, там торги будуть кращі.

Хотиння мало ще славу з великих боїв, що тут були 1621. р. Тут гетьман Петро Конашевич Сагайдачний із запорозьким військом боронився від турків. Декілька наших купців і Гануся поїхали оглядати побоєвище. Над річкою стояв великий замок, іще більший, ніж у Камянці, з богутними баштами й мурами. Недалеко під замком були окопи, що залишилися з війни.

З одного боку був козацький табор, далі за ним — польський, по другій стороні, в полі — турецьке обозовище. Наші львовяни найбільше цікавилися козацьким табором. Сагайдачного знали всі, — нераз бував у Львові, був щедрим опікуном братства, ще й по смерти записав частину майна на братські школи. Цікаво було побачити місце, де то гетьман відбивався від турків.

Табор був великий, як добре село. Довкола йшли високі вали й рови, понасипувані в чотирокутник. Вал був високий у чоловіка, декуди ще вищий зі стрільницями, з помостами на пушки, з коморами на порох, чи кулі. В деяких місцях були останки деревяного частоколу. Рів був глибокий, при воротах залишилися останки мостів і кладок, деінде були западини й вовчі доли[22]). Посередині між валами стояли колись козацькі курені й намети. З насипаної землі знати було, який завеликий був котрий курінь. У самім осередку табору видко було вищий горбок, — може, тут стояв гетьманський намет. Знати ще було сліди таборування: поскладане каміння, на якому було огнище, напів спалене дерево, поламане залізця.

Ганнуся цікава на все, нишпорила по всіх закутинах, заглядала до всіх комор і ям. У одному місці запалася в якийсь діл, злегка закладений ріщам. Налякалася, наробила крику. Але недалеко був Гордій, скочив її рятувати. Розглянули западину, і коваль знайшов у ній гарну козацьку шаблю, з різьбленою ручкою. Заржавіла була шабля, вищерблена, — алеж можна було її вичистити, вигострити. А яка памятка — козацька шабля з турецької війни!

Опришки.

Раненько, тільки почало на світ благословитися, рушили з Хотиння широким, убитим шляхом. Мряка висіла в повітрі, дорогу ледви видко, але Олекса їхав як у себе дома, й коні шлях уже знали. Де далі розійшовся туман, продерлося сонце. Пахло осіннім приморозком, на траві лежав не то іней, не то роса. Їхали пустим степом, травичка скупа, висмалена сонцем, тут та там біднеє, обскубане деревце, вітер свище по сухих бурянах.

Віхали в яр якоїсь річки звідтіль на горб, знову вдолину. Узбіччя гори скелисте, покрите полупаним камінням, на скелі — гаї, березки, дубки, корчі всякі. З гори стікає потічок. Стіни яру сходяться все більше, доріжка стає вузька, тісна.

— Це „Злодійський Яр", — пояснює Олекса; — давніми часами нераз тут розбійники на купців засідалися. І тепер бережися не завадить.

Табор із самого Хотиння обережно їде. Попереду двоє сторожів верхи вислано, з рушницями йдуть перед возами пильно околицю розглядають. І за табором двоє верхи їде, щоб ззаду яка пригода не трапилася. Купці рушниці напоготові тримають. Дмитро цілий напружений, — важко старшому в такі хвилини, на його відповідальности ввесь караван, і люди, і худоба.

А яр не кінчається, вється круто, то в цей, то в той бік завертає, на кожному закруті можна боятися засідки і зради. Дорога підіймається вгору і знову вниз іспускається. І наново в бік їде, протискається між скелями, переходить через потічки, знову закручує. Торохкотять важкі вози по камінні, хлюпочуть копита коній по воді.

(Дальше буде).

[22]) Вовчі доли — ями в формі стіжка, куди звичайно вбивають гостре кілля; їх викопують, щоб утруднити доступ ворогові до твердині.

ПРОТОКОЛ з XX. КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, що відбулась у Harrisburg, Pa., в днях 12-17 травня (May) 1941 р.

Дел. в. 406 запитує, чи член молодечого департаменту підлягає старому статутові, чи новому? Д. Галичин відповідає, що коли якийсь параграф не змінений, то член підлягає старому, а коли змінений, то новому параграфові. Дел. в. 10 питає, чи вийдуть нові „рейт букс"? Д. Галичин відповідає, що ні. Дел. в. 152 питає, чи кожний стейт має ріжниці в грамотах? Д. Галичин: Є деякі ріжниці, але вони такі маленькі, що грамоти майже ті самі. Союз опирається на законах щодо грамот головно стейтів Ню Йорк і Ілиной. Дел. в. 123 питає, що сталосяб з виплатою посмертного, якби члена вбили на війні? Д. Галичин відповідає, що Союз звертає в такім випадку вкладки вплачені до посмертного фонду разом з 3½% відсотками. Дел. в. 316 питає, чи на нові дитячі грамоти буде виплачувана яка дивіденда. Д. Галичин відповідає, що дивіденда буде по двох роках. Дел. в. 21 питає, чи не можнаб додати до грамоти кл. I. однорічну дарову заплату при переході до старших членів. Д. Галичин відповідає, що цього не можна зробити. Далі заявляє, що опісля предложить обрахунки щодо того, скільки можна буде давати кредиту при переході до старших.

Містоголова Іванчук завважує, що це справи, які відносяться до точки „новий бизнес".

Дел. в. 120 ставить внесок, попертий делеґатами вв. 39, 33, 24, 361, і 5, щоб приняти поправки пар. 97, так як були читані. Внесок перейшов одноголосно.

З черги д-р Ґалан прочитав нові та змінені параґрафи 98, 99, 100, 101. Дел. в. 406 подав внесок, піддержаний дел. вв. 200, 21 274, 163, 5, 293, 127, 283, щоб приняти ці зміни. Внесок перейшов одноголосно.

Д-р Ґалан прочитав внесок зміни параграфу 102. Дел. в. 106 подав внесок, піддержаний дел. вв. 20 і 204, щоб його приняти. Внесок перейшов одноголосно. З черги д-р Ґалан прочитав проєкт зміни § 103. Дел. в. 389 вніс внесок, піддержаний дел. вв. 217, 39, 1 і 5, щоб приняти. Внесок перейшов одноголосно. Прочитано зміну § 104 і на внесок дел. в. 206, піддержаного дел. вв. 135, 52, 216, 217, принято її одноголосно. Прочитано проєкт зміни чисел параґрафів від 109 до 120. На внесок дел. в. 74, одобреного дел. вв. 51, 5, 46, 361, 125, принято зміну одноголосно. Прочитано проєкт зміни числа старого параґрафу 138 на число 120, а також проєкт зміни в змісті того параграфу і на внесок дел. в. 336, піддержаного делеґатами вв. 383, 120 і 5, принято одноголосно. Прочитано проєкт нового 141 параґрафу, що був передтим § 160 в старім статуті. Цю поправку принято одноголосно на внесок дел. в. 43, піддержаного відділами 45, 374, 5. Прочитано з „Загальних поправок до статуту" проєктований новий параґраф 163 і на внесок дел. в. 120, піддержаного відділами 218, 365, принято одноголосно. (Згадані тут нові, а також змінені параґрафи будуть проголошені опісля окремо).

Містоголова І. Іванчук відчитав привітну телеґраму від конґресмена Бовленда, в якій він висказує свій жаль, що не може прибути особисто з привітом на конвенцію У. Н. С., бо захворів. М. Пізнак говорить про Бовленда, як про того, що все симпатизував з нашими справами і піддав думку, щоб вислати йому від конвенції телеграму з побажанням скорого повороту до здоровля. Конвенція цю думку через аклямацію одобрила.

Тепер голова конвенції М. Пізнак заявив, що вже ухвалені всі проєкти поправок статуту з певними додатками від конвенції, але не рішено проєктованої зміни пар. 43, в якім є вміщені слова „правильно вибрані", а в англійськім тексті „дюлі електед". М. Пізнак пояснює, що ці слова не містять ніякої такої небезпеки, щоб уряд міг назначувати довільно нових головних урядників. Ці слова поставлені там тому, щоб запобігти всяким можливим трудноцам і компілікаціям, які можуть виринути на випадок смерти чи резиґнації якогось головного урядника. На основі старого параграфу тростістом У. Н. Союзу біг би бути лиш той урядник, що був вибраний конвенцією. Та колиб головний урядник помер, як ось сталось з бл. памяти С. Ядловським, то головний уряд на основі старого статута, не мав права робити тростістом нового вибраного головного урядника, а то тому, бо, після старого статуту, такий урядник не був вибраний на конвенції. Якби таке зайшло, що кількох головних урядників стрінулаб смерть, або вони уступили, або їх усунули, то Союз опинивсяб без тростістів, або з меншим числом тростістів, а це не вийшлоб йому на користь. Зміни в статуті, говорить М. Пізнак, передумували і укладали правники і тому саме так небезпечно для людей, які не студіювали право, зміняти хочби найменше слово.

На внесок дел. в. 194, попертий дел. вв. 117, 175, 18, 39, 361 і 46, тепер принято вже цю поправку до пар. 43, одноголосно. Перед голосуванням дел. в. 296 закликав, щоб делегати стояли при попереднім рішенні, бож ми радили над тим довго, втратили півтора години часу, та вкінці рішили поправку відкинути. О. Малицький заявив, що він стоїть в опозиції до теперішньої адміністрації У. Н. С. і не пощадив би її, якби запримітив, що в зміні § 43 ця адміністрація задумує щось некорисного для У. Н. Союзу зробити. Але в нього того підозріння нема і він пропонує ту поправку приняти так, як це подала статутова комісія.

По переголосуванні зміни § 43, Д. Галичин піддав думку, щоб тепер конвенція щераз ухвалила збірно всі запропоновані статутовою комісією зміни, як надруковано в книжочці „Загальні зміни до статуту" і в надрукованім У. Н. Союзом додатку, під назвою „Поправки до статуту", з тими додатковими поправками, які поробила конвенція, а про які тут була мова в часі дискусії над поокинокими параграфами. Тоді дел. в. 292 П. Кізел поставив внесок, який поперли делеґати вв. 120, 204, 39, 130 і 45, і який всі делегати через піднесення рук одобрили, щоб загальні зміни та поправки до статуту У. Н. Союзу звучали так:

ЗАГАЛЬНІ ПОПРАВКИ ДО СТАТУТУ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, Інк.

приняті на

XX. КОНВЕНЦІЇ У. Н. СОЮЗУ В ҐАРІСБУРҐУ, ПА.

В ДНЯХ ВІД 12. ДО 17. ТРАВНЯ 1941 Р.

Цей статут мається поправити в такий спосіб:

Де слова „Головний Рекордовий Секретар", і або „Головний Фінансовий Секретар-Касієр" появляються або є вживані в Статуті, ці слова отсим зміняється і поправляється на „Головний Секретар" і „Головний Касієр".

Параґраф 8-мий поправляється в наступний спосіб:

§ 8. Кожний правно існуючий підвладний відділ Союзу, що має трицять пять або більше членів, є управнений до заступництва [illegible] в усіх справах, що будуть порушу[illegible] саме: — відділи, що мають т[illegible] членів, але менше ніж [illegible] або більше, але менше ніж сто, одного делегата з двома голосами; ті, що мають сто або більше, але менше ніж сто пятьдесять, одного делеґата з трьома голосами; ті, що мають сто пятьдесять або більше, але менше ніж двіста пятьдесять, двох делеґатів з чотирма голосами; ті, що мають двіста пятьдесять або більше, трьох делеґатів із шістьома голосами. Ніякий відділ або його делеґат не може мати більше як шість голосів.

Підвладний відділ, що має менше ніж 35 членів, не матиме права вибирати делеґата або права голосу, але щоб мати заступництво на конвенції, якийнебудь підвладний відділ, що має менше ніж 35 членів, може злучитися з іншим підвладним відділом, що має теж менше ніж 35 членів, а коли так злучені відділи мають разом 35 або більше членів, але менше ніж 50, тоді вони матимуть право вибрати одного делеґата з одним голосом. Одначе, коли оба злучені відділи матимуть 50 або більше членів, у такім випадку ці два злучені відділи будуть управнені до вибору одного делеґата з двома голосами. Якщо обидва підвладні відділи не умовляться добровільно інакше, то той підвладний відділ, що має більше число членів, буде управнений вибрати делеґата, а підвладний відділ з меншим числом членів — заступника. Головний екзекутивний комітет, видаючи повідомлення про конвенцію, має оголосити для добра таких підвладних відділів усі ті підвладні відділи, що мають менше ніж 35 членів, з іменами й адресами їхніх урядників.

Параґраф 18-тий поправляється у наступний спосіб:

§ 18. Конвенцію відкриває головний предсідник. По проголошенні відкриття конвенції і по звіті провірочної комісії щодо одобрених делеґатів, дотичні делеґати мають вибрати зпоміж себе голову конвенції, двох заступників голови, двох секретарів, 11 членів виборчої комісії, і 5 членів комісії просьб і скарг. У додатку до того, голова конвенції назначує пресову комісію з трьох осіб, і якінебудь інші комісії, що могли би бути потрібні.

Кандидатами на вибір до комісій виборчої і просьб і скарг можуть бути тільки такі делеґати, що предложать провірочній комісії найпізніше до 9-тої години рано, в день відкриття конвенції, петиції підписані не менше як 20 правильно кваліфікованими й одобреними делеґатами, які зобовязались піддержувати дотичного кандидата на вибір. Делеґат може підписати тільки одну петицію на кандидата до виборчої комісії, а одну на кандидата до комісії просьб і скарг.

Члени виборчої комісії не можуть бути кандидатами на ніякий головний уряд. Друковані формулярі на згадані тут петиції на кандидатів до комісій виборчої і просьб та скарг має виготовити головний екзекутивний комітет У. Н. Союзу, та розіслати ці формулярі тим делеґатам, що їх бажатимуть.

§ 22. Точка B. поправляється в наступний спосіб:

§ 22. в. — після того комісія надрукує, або велить надрукувати бальоти, на яких будуть імена, назвища і стейт трьох вибраних кандидатів напроти того уряду, що на нього вони були іменовані.

Параґраф 23 — Перше речення того параґрафу поправляється отсим у наступний спосіб:

§ 23. Обовязком цієї комісії буде вислухати всі прохання й зажалення й предложити свої рекомендації до вирішення Конвенції кожнього дня перед закриттям засідання.

Параґраф 25, точка 4, поправляється в наступний спосіб:

Номінація й вибір бальотом оцих головних урядників, які творитимуть головний уряд:

Головний предсідник,
Заступник головного предсідника,
Заступниця головного предсідника,
Головний секретар,
Головний касієр,
5 членів головної контрольної комісії,
11 радних, між якими мають бути найменше дві жінки.

Параґраф 26 — поправляється в наступний спосіб:

§ 26. Кожний повноправний член Союзу понад двадцять пять років віку, що має кваліфікації на делеґата, як вище приписано, що є громадянином Злучених Держав або Канади, може бути вибраний якимнебудь головним урядником Союзу з тим виїмком, що жадна особа не може бути вибрана головним урядником Союзу ані не може така особа виконувати уряду, яка вірить, пропаґує, вчить або практикує, або яка є членом такої орґанізації або ґрупи, яка вірить, пропаґує або вчить повалення уряду Злучених Держав силою або насиллям, або повалення всіх інших форм закону.

Параґраф 32 поправляється в наступний спосіб:

§ 32. Всі виконні власти, з виїмком тих, що специфічно інакше означені в статуті, мають належати тілу, відомому як головний уряд Українського Союзу, Інк., який матиме владу переводити в життя цілі Союзу голосами більшости.

Він є уповажнений жадати в кожнім часі підвишки запоруки головних урядників або може вимагати нової запоруки, коли на його думку ця запорука не є доволі певна.

Він становитиме трибунал, що розважатиме обвинувачення проти якогонебудь урядника, як понище приписано.

На випадок смерти, резиґнації, постійної нездібности або постійної нездатности якогонебудь вибраного урядника Союзу, головний уряд матиме право покликати іншу особу на опорожнене місце аж до скінчення каденції. В такім разі, кандидати на останній конвенції, мають бути поставлені до вибору разом з іншими кандидатами, номінованими для заняття опорожненого уряду. Він матиме право приймати резиґнацію головного предсідника.

Параґраф 38 — перше речення того параґрафу поправляється в наступний спосіб:

§ 38. Він має зладити протокол з нарад усіх засідань головного уряду й головного екзекутивного комітету й має оголошувати звіти головних урядників, всі приняті резолюції, вирішені ухвали та ці директиви, рекомендації та завваги, що мають більше значення, й має їх оголошувати в офіціяльному органі Союзу не пізніше як тридцять днів по кожньому засіданні.

Параґраф 40 поправляється у наступний спосіб:

§ 40. Обовязком цієї комісії буде переглядати рекордові книжки, контролювати рахункові книжки, провірювати рухомі й нерухомі маєтки Союзу так часто, як це буде вважати за потрібне, а не менше, як два рази до року; одобрювати й перехувувати запоруки головних урядників; розсліджувати всі петиції і скарги, внесені членами проти головних урядників; оголошувати в органі Союзу висліди своєї контролі і давати повний звіт зо своїх вислідів і помічень на річних засіданнях головного уряду та на конвенціях.

Параґраф 42a — перше речення того параґрафу поправляється в наступний спосіб:

§ 42a. Процедура в усіх апелях, що вносяться на підставі цього статуту, має бути така:

Апелюючий має внести свою апеляцію на письмі впродовж трицятьох днів від дня присуду, засуду або розпорядження, від якого він апелює, на руки урядника, комітету або секретаря вищого трибуналу, а також впродовж тихже 30 днів подати письменно повідомлення про апеляцію на руки комітету, секретаря або трибуналу, від якого він апелює, з виїмком, що коли апелюючим є головний урядник, то він має впродовж 30 днів по дні засуду, присуду або розпорядження, подати повідомлення про апеляцію на руки секретаря високого трибуналу, а потім предложити свою апеляцію на письмі голові наступної конвенції.

Параґраф 43 поправляється в наступний спосіб:

§ 43. Головний предсідник, заступник головного предсідника, заступниця головного предсідника, головний секретар і головний касієр, правильно вибрані, мають бути головними тростісами Союзу й мають становити головний екзекутивний комітет. На всіх їх засіданнях вимагається для кворому трьох членів.

Параґраф 44. — уступ 7, що міститься в 44. параґрафі статуту — поправляється в наступний спосіб:

Слова „тростові компанії" мають бути змінені на „тростові фонди", а решта цього параграфу остається незміненою.

Додати наступний уступ до 44. параґрафу:

Якщо на думку головного екзекутивного комітету та актуарія, нанятого Союзом, висота проценту, яку заробляє Союз на своїх інвестиціях та яку виказується в щорічній оцінковій грамоті, яку висилається до ріжних асекураційних департаментів, є менша, ніж 3½%, головний екзекутивний комітет є уповноважнений приняти нову висоту проценту та основу для оцінки, якаб більше приблизно відповіла вимогам здорового обезпеченевого бизнесу, й така висота проценту та основа для оцінки, які можуть бути приняті, стають автоматично правною висотою відсотків та правною основою для цього статуту, одначе такі нові висоти проценту не можуть нарушувати грамот, що були в силі перед принятіям тих нових змін.

Головний екзекутивний комітет має право кожної хвилі, коли вважає це за відповідне, впровадити такі нові форми грамот та наложити на них такі вкладки до Посмертного Фонду й Фонду Видатків, що на його думку є відповідні; з тим одначе застереженням, що такі нові форми грамот будуть дозволені законами Стейту Ню Джерзі й інших Стейтів чи Провінцій, у котрих Союз провадить свій бизнес.

Параґраф 45 — [illegible] два речення [illegible] окреме [illegible]

§ 45. Головний екзекутивний комітет має вибирати складниці, в яких головний касієр складатиме фонди Союзу.

Фонди мають бути складані тільки в таких банках або тростових компаніях або фінансових інституціях, що є членами Федеральної Резервової Системи, та мають капітал та надвишку $2,000.000.00 або більше; висота таких депозитів має бути означена головним екзекутивним комітетом; з виїмком, що вклад, котрий не перевищає суми $5,000, може бути зложений і передержуваний в якомусь іншому банкові, тростовій компанії і або фінансовій інституції, з застереженням, що такий банк, тростова компанія і або фінансова інституція є обезпечена у Федеральній Корпорації Обезпечення Депозитів.

Параґраф 50 — другий уступ, що міститься в параґрафі 50, поправляється в наступний спосіб:

Якщо член терпить на хронічну невилікувальну недугу, виключаючи венеричні недуги, й є нездібний так, що не може заробляти собі на життя, або находиться в заведенні для божевільних, він може бути управнений одержувати не менше як $25 і не більше як $100 річно; або якщо член находиться в заведенні для божевільних і має особу, що є правно залежна від його піддержки, така залежна особа може бути управнена одержати не менше як $25 або не більше як $100 річно.

Четвертий уступ згаданого вгорі параграфу поправляється в наступний спосіб:

Якщо член був повноправний пять літ до початку своєї неспосібности й йому виплачено всі вище означені допомоги, то в такім випадку член може бути управнений до додаткових запомог на заплачення своїх місячних вкладок і належитостей Союзові аж до часу, поки не скінчиться його неспосібність.

§ 52. — Друге речення цього параграфу поправляється в наступний спосіб:

Цього фонду має вживати конвенція, головний уряд або головний екзекутивний комітет на розумовий і загально моральний та громадянський розвій та добробут членів і українського народу в такий спосіб, який буде найкращий для їхнього добра.

Параграф 6[illegible] — До цього параграфу додається наступний уступ:

Якщо головний екзекутивний комітет прийме якісь нові форми грамот, згідно з правами, наданими йому 44. параграфом, постанови цього параґрафу мають бути змінені так, що основа виплатности таких нових грамот не має бути меншою як 105% вимаганої резерви, згідно з Табелею Смертности, висотою проценту та формою оцінки, яку приняв головний екзекутивний комітет для нових грамот.

Параграф 67 — поправляється в наступний спосіб:

§ 67. Союз уповажнений видавати членам наступні грамоти та такі інші форми грамот, які може приняти головний екзекутивний комітет на основі права, наданого йому 44. параґрафом статуту:

Кляса E-обезпечення платне за життя з вкладками впродовж 20 літ.

Кляса P-обезпечення платне по смерти з вкладками впродовж 20 літ.

Кляса O-обезпечення платне по смерти з вкладками до 70 року життя.

Кляса W-обезпечення платне по смерти з вкладками до кінця життя ось [illegible]:

Чоловіки

У віці 16 до 35 літ не перевищаючи суму $3,000
У віці 36 до 40 літ не перевищаючи суму $2,500
У віці 41 до 45 літ не перевищаючи суму $2,000
У віці 46 до 50 літ не перевищаючи суму $1,500
У віці 51 до 55 літ не перевищаючи суму $ 500

Жінки

У віці 16 до 40 літ не перевищаючи суму $1,500
У віці 41 до 45 літ не перевищаючи суму $1,000
У віці 46 до 50 літ не перевищаючи суму $ 500

Параграф 73 — додається наступний уступ:

Якінебудь нові грамоти, видані головним екзекутивним комітетом на основі права, наданого йому 44. параграфом цього статуту, мають передбачувати спосіб обрахування резерв на основі Табелі Смертности, висоти проценту й методи оцінки, що їх приняв головний екзекутивний комітет, й мають передбачувати такі зворотні вартости, які будуть згідні з формою виданої грамоти, і з постановою про зворотні оплати, як подано вище.

ЗАМІТКА: Всі привілеї й умовини щодо грамот повинні ввійти до § 75. і це повинно усунути параграфи 77, 78, 79, 80, 80a і 87.

ЗАГАЛЬНІ ПОСТАНОВИ ЩОДО ҐРАМОТ.

[illegible] Грамоти для дорослих членів, видані цим Союзом на обезпечення платне за життя з вкладками впродовж 20 літ, на обезпечення платне по смерти з вкладками впродовж 20 літ, на обезпечення платне по смерти з вкладками до 70. року життя й нове обезпечення платне по смерти з вкладками до кінця життя, повинні містить головно наступні привілеї й умовини, одначе коли закон котрогонебудь Стейту, в котрому Союз провадить бизнес, вимагає якоїсь зміни в привілеях і умовинах щодо обезпечення на ціле життя або щодо вивінувальних грамот чи подібних інших таких форм обезпечення, які можуть бути приняті головним екзекутивним комітетом, згідно з правом, даним йому § 44. цього статуту, тоді головний екзекутивний комітет матиме право впровадити такі інші привілеї й умовини, не противні тим, що подані в отсему статуті, які задоволять вимоги такого Стейту.

Зміна спадкоємця.

1. Спадкоємець або спадкоємці, подані на першій стороні цієї грамоти, не мають наданого до неї права, та можуть бути змінені членом кожньої хвилі, під умовою, що така зміна спадкоємців буде зроблена згідно з постановами статуту Союзу. Якщо член не назначить спадкоємця в цій грамоті, входять у життя постанови статута Союзу, передбачені для таких випадків.

Вкладки.

2. Кожна належитість або яканебудь інша вкладка, означена на першій стороні цієї грамоти, має бути поділена між новий Посмертний Фонд та Адміністраційний Фонд згідно з постановами статуту Союзу. Поза виїмки, тут понижче докладно означені, заплата якоїнебудь вимаганої належитости або її рати не вдержить правосильности цієї грамоти поза реченець, на котрий припадає наступна заплата членом.

Всі вкладки є платні секретареві підвладного відділу, до котрого член належить, першого дня кожного місяця через цілий протяг часу, означений на першій стороні цієї грамоти. Коли член не заплатить котроїнебудь вкладки останнього дня місяця, на котрий вкладка припадає, або передтим, він автоматично стає суспендованим та позбавленим всіх користей і привілеїв підвладного відділу та Союзу, і його грамота стає неважною, одначе зо застереженням прав, означених цією грамотою й статутом.

Член може платити свої вкладки квартально, піврічно або річно, якщо він це собі бажає, платячи їх у висоті, означеній статутом Союзу.

Поновне приняття в члени.

3. Коли ця грамота стане неважною внаслідок неплачення якоїнебудь вкладки на означений час, вона може бути привернена протягом трьох літ, якщо член достарчить Союзові доказ здібности до обезпечення, який вдоволяв би Союз, та заплатить усі залеглі вкладки разом з 5% відсотками від них річно, під умовою, що звороти готівкою не були виплачені або ще не минув реченець безплатного продовження.

Вік.

4. Вкладки, подані на першій стороні цієї грамоти, є оперті на віку члена при найближчій річниці його народження, поданій на його аплікації. Колиб було стверджено колинебудь перед остаточним обрахунком з цієї грамоти, що вік члена був поданий невірно й що незгідности в віку та з тим получені вплати вкладок не були вирівнані, на основі цієї грамоти мається виплатити таку суму, яка належалася би за вкладку, якби її було плачено після правдивого віку, зо застереженням, що коли правильний вік не надавався до обезпечення згідно зо статутом Союзу, тоді мається звернути тільки самі вкладки, вплачені до Посмертного Фонду. Далі зо застереженням, що коли вік подано за високий, тоді не мають бути признані жадні додаткові суми обезпечення або якісь інші вартости за переплачені вкладки, але переплачені вкладки мають бути звернені без проценту.

Умова.

5. Ця грамота з якиминебудь прилогами й додатками, долученими до неї або дописаними на неї, Чартер і Інкорпораційний Артикул, Статут Союзу, просьба про приняття в члени, копія котрої є долучена до цієї грамоти й становить її частину, будуть являтися цілою умовою між Союзом і членом, і жадний агент, організатор чи представник Союзу не має права змінити цю умову в якійнебудь частині. За обосторонним розумінням і згодою постанови Чартеру й Інкорпораційного Артикулу й Статуту Союзу мають мати таку саму силу й наслідки, якби вони були в цілости наведені в цій грамоті, і всяка поправка до згаданого Чартеру й Інкорпораційного Артикулу або Статуту Союзу, правильно зроблена або встановлена по видачі цієї грамоти, буде обовязувати члена та всі інші особи, що домагаються якихнебудь прав на основі цієї умови, і буде кермувати й вирішувати про угоду під кожним оглядом таксамо, якби така поправка була зроблена перед виданням цієї грамоти, [illegible] обовязувала в часі її видачі. Висота вкладок, що є тут подана, може бути змінена, підвищена або вирівнана колинебудь, згідно зо статутом Союзу, коли цього вимагає продовження цієї грамоти. Якщо новий Посмертний Фонд, по відтягненні всіх зобовязань, на нього вложених, є менший як 105% приписаної резерви, згідно з Резервовою Основою, тут поданою, головний уряд має наложити й стягнути від кожного члена пропорціональну суму, основану на резерві його грамоти, яка то сума в загальному має вистарч[illegible] на покриття недобору, і головний уряд може опісля наложити на цю грамоту додаткові посмертні розмети, які показалися би конечними, щоб вдержати новий Посмертний Фонд на стопі 105%-ової виплатности.

Отся умова не стане правосильною аж до 12. години вполудне того дня, що в ній поданий, і зобовязання Союзу не почнеться аж, поки ця грамота не є видана й доручена членові, і поки він не заплатить першу вимагану вкладку, будучи в такім добрім здоровлю, як це подано в аплікації, тут долученій, та поки не буде принятий в членство на звичайних зборах.

Колиб якийнебудь власник грамоти пововнив самогубство, чи будучи здоровим на умі або божевільним, впродовж двох літ від дня виставлення цієї грамоти, і коли ця грамота є вповні правосильною, зобовязання Союзу має бути обмежене тільки до звороту вкладок, вплачених до Посмертного Фонду на підставі цієї грамоти. Ця грамота не може бути оспорювана, коли вона була в силі повні два роки від дня її виставлення, хіба в випадку незаплачення періодичних вкладок, які подано в цій грамоті, або на випадок смерти, спричиненої військовою чи моряцькою службою підчас війни, або у випадку суспензи або виключення члена зо Союзу внаслідок засудження його, чи її, судом компетентної юрисдикції за кримінальні провини, або за незаплачення якоїнебудь гривни, правно наложеної на нього підвладним відділом. Колиб якийнебудь з вище вичислених випадків мав місце, то член, а на випадок його смерти, спадкоємець буде уповажнений отримати повний зворот вкладок, вплачених до Посмертного Фонду на цю грамоту, або резервову вартість цієї грамоти, залежно від того, що з них більше.

Звільнення від відповідальности за довги.

6. Якінебудь запомоги, які належаться згідно з умовинами цієї грамоти, не можуть відповідати за довги і не можуть бути забрані на заплачення довгів, якіб не існували на спадковій масі члена, одначе зо застереженням, що закони стейту, де член живе, не постановляють інакше.

Основа для резерви.

7. На цій грамоті має бути нагромаджена резерва згідно з Американською Досвідною Табелею Смертности з відсотками 3½% річно, з Прелімінарним Артикулом та Ілінойською Зміною, і коли згадується денебудь у цій грамоті про резервову вартість, треба розуміти, що вона є основана на отсій системі оцінки.

Докази смерти й ограничення позву.

8. Задовольняючі для Союзу докази смерти мають бути доручені Союзові впродовж трьох років від дня смерти члена, і не можна розпочинати й провадити якогонебудь правного процесу в якімнебудь суді з якихнебудь причин проти Союзу в звязку з виданою ним цією грамотою, хіба що процес почато впродовж трьох літ від дня смерти члена.

Зворотні вартости.

9. Якщо ця грамота, бувши в силі продовж 36 місяців, перестане бути важною або буде уневажненою з причин незаплачення якихнебудь вкладок в дні платности, член буде уповажнений вибрати собі одно з наступних прав:

а) зворот готівкою: має право одержати чисту зворотну вартість готівкою, якою має бути резерва на цій грамоті, поменшена зворотною оплатою, яка не повинна бути більшою як 1.5% суми обезпечення з цієї грамоти, та поменшена відтягненням всіх задовжень до Союзу. Виплату таких зворотів готівкою можна відложити на час не довший як 90 днів по внесенні просьби про такий зворот; або

б) безучасне виплачене обезпечення на ціле життя: мати дальше правильне обезпечення на устійнену суму від дня, коли належні вкладки перестано платити, як безучасне виплачене обезпечення на ціле життя, платне в тому самому часі та під такими самими умовинами, як ця грамота. Таке виплачене обезпечення на ціле життя має бути на таку суму, на яку чистим зворотом готівкою, означеним повище під точкою а), можна набути в тоді осягненім віку члена, коли її вжити як одноразову вкладку. За таке виплачене обезпечення на ціле життя можна зажадати кожної хвилі належний у тому часі зворот готівкою, а саме повну резерву, що належиться в дні здачі грамоти, поменшену відтягненням всіх задовжень до Союзу, які були на тім виплаченім обезпеченні; або

в) безучасне безплатне часове обезпечення: мати дальше обезпечення правосильне від дня, коли належні вкладки перестано платити, яко безучасне безплатне часове продовження. Сума такого безплатного продовження має рівнатися сумі обезпечення на цій грамоті, поменшеній відтягненням усіх задовжень, а реченець (у роках і днях), на який таке безплатне обезпечення буде продовжене, має бути таким, на який чистим зворотом готівкою, означеним повижче під точкою а) можна набути в тоді осягненім віку члена, коли його вжити як одноразову премію.

На випадок, колиб член не вибрав жадних з повище поданих прав, впродовж трьох місяців від дня, коли належні вкладки перестано платити, ця грамота автоматично буде продовжена Союзом як безучасне безплатне часове обезпечення, як це означено повище під точкою в).

Якщо член вибере право, подане в точці б) або в), як подано повище, то сума запомоги, подана там або реченець продовження можуть бути змінені кожної хвилі згідно зо статутом Союзу, якщо така зміна покажеться конечною для продовження запомог, тут передбачених, або замісць того, обезпечений може заплатити одноразову премію, потрібну для привернення його виплаченого обезпечення або безплатного продовження до первісної суми.

г) позички готівкою: На письменну просьбу члена і на належне відписання цієї грамоти, коли вона є в повній силі, Союз позичить членові якунебудь суму, в межах чистої готівкової вартости в дні внесеної просьби, зо застереженням, що Союз може відложити таку позичку на час, не довший як 90 днів по внесенні аплікації про позичку, хіба що ця позичка є призначена на заплачення вкладок належних на цю грамоту. Від позички мається платити процент у висоті, означеній головним урядом або конвенцією, але він не може перевищати 6% річно й має бути платний згори до кінця тоді біжучого року грамоти, а відтак річно. Ціла або якanebудь частина цієї позички може бути звернена кожної хвилі, в часі, як ця грамота є в силі, однак незвернення позички або незаплачення відсотку від неї не уневажнюють цієї грамоти, хіба й поки повне задовження зрівнається або перевищить готівкову вартість цієї грамоти вчасі, коли позичка чи відсотки від неї не були заплачені.

ТАБЕЛІ ЗВОРОТНИХ ВАРТОСТЕЙ.

Вартости, означені в табелі, тут поданій, є математичними рівновартістями й кожна з них рівнається повній резерві, нагромадженій при кінці тоді біжучого року грамоти, на основі поданій вище, поменшеній зворотною оплатою, яка не повинна бути більша як 1.5% суми на чоловій частині цієї грамоти; ті вартости мають приміненння лиш тоді, коли нема ніякого задовження на цій грамоті.

Якщоб, по упливі повних трьох літ плачення вкладок наступило неплачення по частинним заплачені вкладок за біжучий рік, повищі зворотні вартости будуть пропорціонально устійнені. Вартости, що належать за літа повище 20 літ, будуть рівнатися повній резерві й будуть подані на домагання.

Кляси обезпечення.

10. Зміст цього параграфу залежить від кляси обезпечення, яке видається аплікантові.

Зменшення.

11. Повного посмертного, як це подано на першій стороні цієї грамоти, не можна дістати, хіба що власник грамоти був повноправним членом Союзу більше як шість місяців. Зо застереженням одначе, що, коли власник цієї грамоти був повноправним членом більш як три місяці, але менше як шість, йому належиться половина суми, що є подана на першій стороні цієї грамоти; дальше, зо застереженням, що, коли власник цієї грамоти був повноправним членом більше як 30 днів, але менше як три місяці, мається йому виплатити одну десяту посмертного, зазначеного на першій стороні цієї грамоти. Якщо вмре член, що ще не був членом Союзу 30 днів, його спадкоємець не буде управнений до жадного посмертного на підставі цієї грамоти, одначе якінебудь вкладки, вплачені членом до Посмертного Фонду, мають бути звернені спадкоємцеві.

Суперечні закони.

12. Якщо закони якогось Стейту чи Провінції, в яких Союз провадить бизнес, і в яких член є замешкалий, вимагають довшого часу на повне прийняття в члени, або на доставлення доказів смерти, або на внесення якого небудь позву, або якщо закони признають коротший час для неоспорности, ніж це подано на цій грамоті, тоді відносно цієї грамоти, будуть врішальними закони такого Стейту або Провінції.

Привілеї та умовини відносно грамот на обезпечення платне за життя з вкладками впродовж 20 літ мають бути такі самі, аж подано повище з виїмком що зворотні вартости для таких вивінувальних грамот мають бути наступні:

Зворотні вартости.

9. Якщо ця грамота, бувши в силі впродовж 36 місяців, перестає бути важною або є уневажнена з причини неплачення якихнебудь вкладок, в дні платности, член є уповажнений до одного з наступних виборів:

а) Зворот готівкою: має право одержати чисту зворотну вартість готівкою, якою має бути резерва на цій грамоті, поменшена зворотною оплатою, яка не повинна бути більшою як 1.5% суми обезпечення з цієї грамоти, та поменшена відтягненням усіх задовжень до Союзу. Виплату таких зворотів можна відложити на час не довший як 90 днів по внесенні просьби про такий зворот; або

б) безучасне виплачене вивінувальне. обезпечення: мати дальше правильне обезпечення на устійнену суму від дня, коли належні вкладки перестано платити, як безучасне виплачене вивінувальне обезпечення, платне в тому самому часі та під такими самими умовинами, що ця грамота. Таке виплачене вивінувальне обезпечення має бути на таку суму, на яку чистим зворотом готівкою, означеним повище під точкою а) можна набути в тоді осягненім віку члена, коли її вжити як одноразову вкладку. За таке виплачене вивінувальне обезпечення можна зажадати кожної хвилі належний у тому часі зворот готівкою, а саме повну резерву, що належиться в дні здачі грамоти, поменшену відтягненням всіх задовжень до Союзу, які були на тім виплаченім вивінувальнім обезпеченні, або

в) безучасне виплачене часове обезпечення: мати дальше обезпечення правосильне від дня, коли належні вкладки заперестано платити, як безучасне виплачене часове обезпечення. Сума такого часового обезпечення має рівнатися сумі обезпечення на цій грамоті, поменшеній відтягненням усіх задовжень, а реченець (у роках і днях), на який таке безплатне часове обезпечення буде продовжене, має бути таким, на який чистим зворотом готівкою, означеним повище під точкою а), можна набути в тоді осягненім віку члена, коли його вжити як одноразову премію; зо застереженням, що в ніякім випадку таке продовження не може перейти поза дату дозрілости грамоти.

Якщо чистий зворот готівкою буде більший, як потрібно для видання такого безплатного часового обезпечення, як це означено повище під точкою в), всяка надвишка має бути вжита як одноразова вкладка для набуття безучасного чистого вивінування, яке буде виплачене готівкою в даті дозрілости грамоти, якщо член буде тоді жити.

На випадок, якби член не вибрав жадних з повище поданих прав впродовж трьох місяців від дня, коли належні вкладки перестано платити, ця грамота автоматично буде продовжена Союзом як безучасне безплатне часове обезпечення, як це означено повище під точкою в).

Якщо член вибере право, подане в точці б) або в), як подано повище, то сума запомоги, подана там, або речинець продовження можуть бути змінені кожної хвилі згідно зо статутом Союзу, якщо така зміна покажеться конечною для продовження запомог, тут передбачених, або замісць того, обезпечений може заплатити одноразову премію, потрібну для привернення його виплаченого або продовженого обезпечення до первісної суми.

г) позички готівкою: на письменну просьбу члена й належне відписання цієї грамоти, коли вона є в повній силі, Союз позичить членові якунебудь суму, в межах чистої готівкової вартости в дні внесеної просьби, зо застереженням, що Союз може відложити таку пожичку на час, не довший як 90 днів по внесенні аплікації про позичку, хіба що ця позичка є призначена на заплачення вкладок, належних за цю грамоту. Від позички мається платити процент у висоті, означеній головним урядом або конвенцією, але не може перевищати 6% річно й має бути платний згори до кінця тоді біжучого року грамоти, а відтак річно. Ціла або якanebудь частина цієї позички може бути звернена кожної хвилі, в часі, як ця грамота є в силі, однак незвернення позички, або незаплачення відсотку від неї не уневажнюють цієї грамоти, хіба й поки повне задовження зрівнається або перевищить готівкову вартість цієї грамоти вчасі, коли позичка чи відсотки від неї не були заплачені.

ТАБЕЛІ ЗВОРОТНИХ ВАРТОСТЕЙ.

Вартости, означені в табелі, тут поданій, є математичними рівновартостями й кожна з них рівнається повній резерві, нагромадженій при кінці тоді біжучого року грамоти, на основі поданій вище, поменшеній зворотною оплатою, яка не повинна бути більша як 1.5% суми на чоловій частині цієї грамоти; ці вартости мають приміненння лиш тоді, коли нема ніякого задовження на цій грамоті.

Якщоб, по упливі повних трьох літ плачення вкладок наступило неплачення по частинним заплаченні владок на біжучий рік, повижчі зворотні вартости будуть пропорціонально устійнені.

§ 76. остається далі § 76.

АРТИКУЛ VI.

ПОСТАНОВИ ПРО ВКЛАДКИ Й РОЗМЕТИ.

Не передбачені Артикулом V.

§ 81. теперішнього статуту має стати § 77. й має звучати так:

Коли платні

§ 77. Кожний член Союзу і кожна особа, відповідальна за плачення вкладок на молодечі грамоти, має, без повідомлення, заплатити секретареві свого відділу до переслання до каси Союзу двнадцять (12) вкладок кожного календарного року, щоби покрити оплати до ріжних фондів, виказаних у цім статуті, враз із місячними вкладками місцевого відділу, і всякими іншими спеціяльними належитостями, які може наложити час від часу головний уряд.

Вкладки й належитости припадають першого дня кожного місяця наперед і є платні перед місячним мітингом або на місячнім мітингу відділу члена.

Замісць платити вкладки й належитости місячно, член може їх платити річно, піврічно або чвертьрічно, наперед, квотами, поданими в квотних книжках (Рейт Букс) Союзу.

§ 82. теперішнього статуту має стати § 78.
„ 83. „ „ „ „ „ 79.
„ 84. „ „ „ „ „ 80.
„ 85. „ „ „ „ „ 81.
„ 86. „ „ „ „ „ 82.

АРТИКУЛ VII.

§ 88. теперішнього статута має стати § 83.
„ 89. „ „ „ „ „ 84.
„ 90. „ „ „ „ „ 85.
„ 91. „ „ „ „ „ 86.
„ 92. „ „ „ „ „ 87.
„ 93. „ „ „ „ „ 88.
„ 94. „ „ „ „ „ 89.
„ 95. „ „ „ „ „ 90.
„ 96. „ „ „ „ „ 91.

Додати наступне речення до нового § 91:

Якщо закон котрогонебудь стейту, в котрім Союз робить бизнес, дозволяє виплатити на похоронні видатки меншу суму, ніж тут подано, тоді закон такого стейту буде обовязуючим для грамот, видаваних у цім стейті.

§ 97. теперішнього статуту має стати § 92.
„ 98. „ „ „ „ „ 93.
„ 99. „ „ „ „ „ 94.

АРТИКУЛ VIII.

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ.

§ 100. теперішнього статуту має стати § 95.
„ 101. „ „ „ „ „ 96.
„ 102. „ „ „ „ „ 97.

Новий § 97. має звучати так:

КЛЯСИ ГРАМОТ.

§ 97. У Молодечім Департаменті є отсих пять кляс грамот, але ні в одній з тих кляс не можна буде виставляти грамот по 16. році життя при найближчій річниці уродження.

КЛЯСА I: Часове обезпечення до 18. року життя з місячними вкладками 25 центів за суми запомог, вказані нижче.

КЛЯСА II: Звичайне обезпечення платне по смерти з місячними вкладками 50 центів до 70. року життя за суми запомог, вказані нижче.

КЛЯСА III: 16-літнє вивінувальне обезпечення з місячними вкладками 50 центів за суми запомог, вказані нижче.

КЛЯСА IV: Обезпечення платне по смерти з вкладками впродовж 20 років з місячними вкладками, вказаними нижче, і зо сумами запомог, вказаними нижче. Грамоти в цій клясі можуть бути видані на основну чолову суму $250, $500 і $1,000.

КЛЯСА V: 20-літне вивінувальне обезпечення з місячними вкладками, вказаними нижче й зо сумами запомог, вказаними нижче. Грамоти в цій клясі можуть бути видані на основну чолову суму $250, $500 і $1,000.

КЛЯСА IV.

Грамота, на основі котрої платиться посмертні запомоги з вибором виплаченого обезпечення, безплатного продовження і грошевих зворотів, як зазначено в грамотах; вкладки треба платити повних 20 років.

$250

SCHEDULE OF BENEFITS WHICH WILL BE PAID AT VARIOUS AGES

If Certificate has been in force	AGE AT ADMITTANCE — NEXT BIRTHDAY														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Less than 6 Months	$ 6.25	$ 12.50	$ 25.00	$ 37.50	$ 50.00	$ 50.00	$ 50.00	$ 50.00	$ 50.00	$ 50.00	$ 125.00	$ 125.00	$ 125.00	$ 125.00	$ 125.00
6 Months	12.50	25.00	50.00	75.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	250.00	250.00	250.00	250.00	250.00
1 Year	25.00	50.00	75.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	250.00	*	*	*	*	*
2 Years	50.00	75.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	250.00	*					
3 "	75.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	250.00	*						
4 "	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	250.00	*							
5 "	100.00	100.00	100.00	100.00	100.00	250.00	*								
6 "	100.00	100.00	100.00	100.00	250.00	*									
7 "	100.00	100.00	100.00	250.00	*										
8 "	100.00	100.00	250.00	*											
9 "	100.00	250.00	*												
10 "	250.00	*													
	*														

Note: Amount of Death Benefit is $250 at all Ages and Durations from the Star (*) down.

$500

SCHEDULE OF BENEFITS WHICH WILL BE PAID AT VARIOUS AGES

If Certificate has been in force	AGE AT ADMITTANCE — NEXT BIRTHDAY														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Less than 6 Months	$ 12.50	$ 25.00	$ 50.00	$ 75.00	$ 100.00	$ 100.00	$ 100.00	$ 100.00	$ 100.00	$ 100.00	$ 250.00	$ 250.00	$ 250.00	$ 250.00	$ 250.00
6 Months	25.00	50.00	100.00	150.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	500.00	500.00	500.00	500.00	500.00
1 Year	50.00	100.00	150.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	500.00	*	*	*	*	*
2 Years	100.00	150.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	500.00	*					
3 "	150.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	500.00	*						
4 "	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	500.00	*							
5 "	200.00	200.00	200.00	200.00	200.00	500.00	*								
6 "	200.00	200.00	200.00	200.00	500.00	*									
7 "	200.00	200.00	200.00	500.00	*										
8 "	200.00	200.00	500.00	*											
9 "	200.00	500.00	*												
10 "	500.00	*													
	*														

Note: Amount of Death Benefit is $500 at all Ages and Durations from the Star (*) down.

$1000

SCHEDULE OF BENEFITS WHICH WILL BE PAID AT VARIOUS AGES

If Certificate has been in force	AGE AT ADMITTANCE — NEXT BIRTHDAY														
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
[illegible] Months	[illegible]	$ 50.00	$ 100.00	$ 150.00	$ 200.00	$ 200.00	$ 200.00	$ 200.00	$ 200.00	$ 200.00	$ 500.00	$ 500.00	$ 500.00	$ 500.00	$ 500.00
6 Months	[illegible]	100.00	200.00	300.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	1000.00	1000.00	1000.00	1000.00	1000.00
1 Year	[illegible]	200.00	300.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	1000.00	*	*	*	*	*
2 Years	200.00	300.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	1000.00	*					
3 "	300.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	1000.00	*						
4 "	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	1000.00	*							
5 "	400.00	400.00	400.00	400.00	400.00	1000.00	*								
6 "	400.00	400.00	400.00	400.00	1000.00	*									
7 "	400.00	400.00	400.00	1000.00	*										
8 "	400.00	400.00	1000.00	*											
9 "	400.00	1000.00	*												
10 "	1000.00	*													
	*														

Note: Amount of Death Benefit is $1000 at all Ages and Durations from the Star (*) down.

КЛЯСА V.

Грамота, на основі котрої платиться запомоги при кінці 20 років або скорше, на випадок смерти, з вибором виплаченого обезпечення, безплатного продовження та грошевих зворотів, як зазначено в грамотах; вкладки треба платити повних 20 літ.

(Табелі посмертних запомог в клясі V. є ті самі, що в клясі IV.).

§ 98. Місячні вкладки, котрі кожний член Молодечого Департаменту має платити до Посмертного Фонду на грамоти Кляси IV., є такі:

Вік при принятті найближ. урод.	На $250 грамоту	На $500 грамоту	На $1,000 грамоту
1	$.45	$ .77	$1.54
2	.46	.79	1.57
3	.46	.80	1.60
4	.47	.82	1.63
5	.48	.83	1.66
6	.49	.85	1.70
7	.50	.88	1.75
8	.51	.90	1.80
9	.53	.93	1.85
10	.54	.96	1.91
11	.55	.98	1.96
12	.57	1.01	2.01
13	.58	1.04	2.07
14	.59	1.06	2.12
15	.61	1.09	2.18

§ 99. Місячні вкладки, котрі кожний член Молодечого Департаменту має платити до Посмертного Фонду на грамоти **Кляси V., є такі:**

Вік при принятті найближ. урод.	На $250 грамоту	На $500 грамоту	На $1,000 грамоту
1	$1.07	$1.86	$3.72
2	1.08	1.88	3.75
3	1.08	1.88	3.76
4	1.08	1.89	3.77
5	1.08	1.89	3.78
6	1.09	1.90	3.80
7	1.09	1.91	3.81
8	1.10	1.92	3.83
9	1.10	1.93	3.86
10	1.11	1.95	3.89
11	1.12	1.96	3.91
12	1.12	1.97	3.94
13	1.13	1.99	3.97
14	1.14	2.00	4.00
15	1.15	2.02	4.03

§ 103. теперішнього статуту має бути змінений і заступлений § 100., і має звучати так:

§ 100. Головний екзекутивний комітет має право, коли це вважає за потрібне, зажадати, щоби дитина, котра вносить просьбу про членство в Молодечім Департаменті, піддалася лікарським оглядинам або лікарській інспекції, а в таких стейтах, де вимагається для видачі грамоти відбуття лікарських оглядин або лікарської інспекції, ці вимоги треба виповнити перед приняттям аплbackanta в члени.

§ 101. Грамоти, видані в Молодечім Департаменті цим Союзом в клясі I., II., III., IV. і V., повинні містити голо[illegible] наступні привілеї й умовини, одначе коли закон котрогонебудь стейту, в котрім Союз провадить бизнес, вимагає якоїсь зміни в привілеях і умовинах у цих або подібних інших таких формах, які можуть бути приняті головним екзекутивним комітетом, згідно з правом, даним йому § 44. цього статуту, тоді головний екзекутивний комітет матиме право впровадити такі інші привілеї й умовини, не противні тим, що подані в отсему статуті, які задоволять вимоги такого Стейту.

КЛЯСА I.

Спосіб плачення.

1. За обосторонним розумінням і згодою Союз може виплатити якунебудь запомогу, передбачену цею грамотою, спадкоємцеві, тут названому, зо застереженням, що обезпечена дитина в часі такої виплати або признання має менше як 16 літ життя. (Це є часова грамота, що кінчиться в 18. році життя без привілею продовження, грошевих зворотів або виплаченого обезпечення, яка виплачує лише посмертні запомоги, наведені в табелі.)

КЛЯСИ II., III., IV. І V.

Спосіб плачення.

1. За обосторонним розумінням і згодою Союз може виплатити якунебудь запомогу або признати якінебудь вартісні звороти, передбачені цею грамотою, спадкоємцеві, тут названому, зо застереженням, що обезпечена дитина в часі такої виплати або признання має менше як 16 років життя.

КЛЯСИ I., II. І III.

Місячні вкладки.

2. Кожна належитість або яканебудь інша вкладка, означена на першій стороні цієї грамоти, має бути поділена між Посмертний Фонд Молодечого Департаменту й Адміністраційний Фонд Молодечого Департаменту, згідно з постановами статуту Союзу; поза виїмки, тут понижче докладно означені, заплата якоїнебудь вимаганої належитости або її рати не вдержить правосильности цієї грамоти поза реченець, на котрий припадає наступна заплата.

Всі вкладки є належні і платні секретареві підвладного відділу, означеного на четвертій стороні цієї грамоти, першого дня кожного місяця через цілий протяг часу, означеного на першій стороні цієї грамоти. Коли не заплатиться котроїнебудь такої вкладки на або перед останнім днем місяця, на котрий вкладка припадає, ця грамота буде автоматично завішена й уневажнена, однак зо застереженням прав, означених у цій грамоті й статутом.

КЛЯСИ IV. І V.

Належитости.

2. Кожна належитість або яканебудь інша вкладка, означена на стороні 4. цієї грамоти, має бути поділена між Посмертний Фонд Молодечого Департаменту й Адміністраційний Фонд Молодечого Департаменту, згідно з постановами статуту Союзу; поза виїмки, тут понижче докладно означені, заплата якоїнебудь вимаганої належитости або її рати не вдержить правосильности цієї грамоти поза реченець, на котрий припадає наступна заплата.

Всі вкладки є належні й платні секретареві підвладного відділу, означеного на четвертій стороні цієї грамоти. Коли не заплатиться котроїнебудь такої вкладки на або перед останнім днем місяця, на котрий вкладка припадає, ця грамота буде автоматично завішена й уневажнена, одначе зо застереженням прав, означених у цій грамоті й статутом.

КЛЯСА I.

Поновне приняття.

3. Коли ця грамота стане неважною внаслідок незаплачення якоїнебудь вкладки на означений час, вона може бути привернена протягом трьох літ, якщо Союзові достарчиться доказ здібности до обезпечення, який вдоволяв би Союз, разом зо заплатою всіх залеглих вкладок разом з 5% відсотками від них річно.

КЛЯСИ II., III., IV. І V.

Поновне приняття.

3. Коли ця грамота стане неважною внаслідок незаплачення якоїнебудь вкладки на означений час, вона може бути привернена протягом трьох літ, якщо Союзові достарчиться доказ здібности до обезпечення, який вдоволяв би Союз, разом зо заплатою всіх залеглих вкладок разом з 5% відсотками від них річно, зо застереженням, що зворот готівкою не був виплачений або що реченець безплатного продовження не минув.

КЛЯСИ I., II., III., IV. І V.

Вік.

4. Посмертні запомоги на 4. стороні цієї грамоти є оперті на віку обезпеченого при найближчій річниці його народження, поданій на аплікації. Колиб було стверджено колинебудь перед остаточним обрахунком з цієї грамоти, що вік обезпеченого був поданий невірно й що незгідности в віку та з тим получені вплати вкладок не були вирівнані, на основі цієї грамоти мається виплатити таку суму, яка належалася би за вкладку, якби її було плачено після правдивого віку, зо застереженням, що коли правильний вік не надавався до обезпечення згідно зо статутом Союзу, тоді мається звернути тільки самі вкладки, вплачені до Посмертного Фонду. Далі зо застереженням, що, коли вік подано за високий, тоді не мають бути признані жадні додаткові суми обезпечення або якісь інші вартости за переплачені вкладки, але переплачені вкладки мають бути звернені без проценту.

КЛЯСИ I., II. І III.

Умова.

5. Ця грамота з якиминебудь прилогами й додатками, долученими до неї або дописаними на ній, Чартер і Інкорпораційний Артикул, Статут Союзу, п[illegible] прийняття, копія котрої є до[illegible]оти й становить її частину, і [illegible] підписана аплікантом, будуть [illegible]ою між Союзом, спадкоєм[illegible] права [illegible] умову в якийнебудь частині. За обосторонним розумінням і згодою постанови Чартеру й Інкорпораційного Артикулу й Статуту Союзу мають мати таку саму силу й наслідки, якби вони були в цілости наведені в цій грамоті, і всяка поправка до згаданого Чартеру й Інкорпораційного Артикулу або Статуту Союзу, правильно зроблена або встановлена по видачі цієї грамоти, буде обовязувати обезпеченого й всі особи, які домагаються якихнебудь прав на основі цієї умови, і буде кермувати й вирішувати про угоду під кожним оглядом таксамо, якби така поправка була зроблена перед виданням цієї грамоти й вже обовязувала в часі її видачі. Висота вкладок, що є тут подана, може бути змінена, підвищена або вирівнана колинебудь згідно зо статутом Союзу, коли цього вимагає продовження цієї грамоти.

Колиб Посмертний Фонд Молодечого Департаменту, по відтягненні всіх зобовязань, на нього вложених, був менший як резервове зобовязання, згідно з резервовою основою, тут поданою, головний уряд має наложити й стягнути від кожного члена Молодечого Департаменту пропорціональну суму, основану на резерві цієї грамоти, яка то сума в загальному має вистарчати на покриття недобору, і може опісля наложити на цю грамоту додаткові посмертні розмети, які показалися би конечними, щоб удержати Посмертний Фонд Молодечого Департаменту на стопі 100%-вої виплатности. Отся умова не стане правосильною аж до 12. години вполудне того дня, що в ній поданий, і зобовязання Союзу не почнеться, аж поки ця грамота не є видана й доручена обезпеченому або його представникові, і поки не заплачено першу вимагану вкладку, підчас коли обезпечений є в такім добрім здоровлю, як це подано в аплікації про обезпечення.

Якби якийнебудь обезпечений поповнив самогубство, чи будучи здоровим на умі чи божевільним, впродовж двох літ від дня цієї грамоти й коли ця грамота є вповні правосильною, зобовязання Союзу має бути обмежене тільки до звороту вкладок, вплачених до Посмертного Фонду на підставі цієї грамоти. Ця грамота не може бути оспорювана, коли вона була в силі повні два роки від дня її виставлення, хіба в випадку незаплачення періодичних вкладок, які подано в цій грамоті, або на випадок смерти, спричиненої військовою або моряцькою службою підчас війни, або в випадку суспензи або виключення члена зо Союзу внаслідок засудження його, або її, судом компетентної юрисдикції за кримінальні провини. Колиб якийнебудь з вище вичислених випадків мав місце, власник грамоти або спадкоємець буде уповажнений отримати повну суму вкладок, вплачених до Посмертного Фонду на цю грамоту або резервову вартість цієї грамоти, залежно від того, що з них більше.

(Дальше буде)

НА РІЖНІ ТЕМИ

ВІЙНА ЧИ ЛІТНА ГОРЯЧКА.

Доносить „Нови Свят", польський щоденник у Ню Йорку, у телеграмі з Ню Йорку, що берлінські кореспонденти шведських щоденників (очевидно в Швеції) доносять про зорганізування в Берліні українського уряду з гетьманом Скоропадським на чолі.

Хто там подав „Новому Святові" телеграму з Ню Йорку про те, які донесення з Берліну подають газети в Швеції, справді вартоб знати.

Чи не сказав цим „Нови Свят" нехотячи, що джерелом цих вісток є таки Ню Йорк?

ЗНАВЦІ УКРАЇНСЬКИХ УМОВИН.

Каже „Нови Свят" у грубім підзаголовку цеї новинки: „„Атаман" Скоропадський на арені".

У самій новинці говориться про гетьмана Скоропадського.

Чому Скоропадський має одну рангу в заголовку новинки, а другу в самій новинці? Чи може гетьман а „атаман" у знаках наведення то собі рівня?

БРАВО?

Кричить „Нови Свят" величезними буквами: ЛЬВІВ ПІД ГРАДОМ БОМБ.

Гм! Щож сталося з російськими бомбами? Йдеж тут мова за бомби з літаків, а така бомба важить по кілька тисяч фунтів. Властиво кілько таких куль треба, щоб можна говорити про град?

ЩО ЧЕРВОНЕ, ТО КРАСНЕ.

„Карпатска Русь", „официяльний орган Карпаторусского Народного Комитета, Лемко-[illegible] Канади и [illegible]рпаторусских Просвітительних клубов", доносить про війну: „И Берлин признає, што красна армия дає твердий отпор германским механизованим дивизиям".

Цікаво скільки цих лемків знає, що „красна армия" це має значити: червона армія?

ТЕРПЕЛИВИЙ ПАПІР.

Добре то „Новому Святові" з його великими буквами.

Одного дня донесе великими буквами про російсько-польський союз, другого дня відкличе. Такими самими великими буквами.

НЕМА ХЛІБА.

Пише одна нюйорська газета, що не дістала Німеччина хліба від України в 1918. році, то не дістане вона хліба й в 1941. році.

У 1918. році Німеччина хліба не дістала, бо селяни, хоча хліб мали, хліба дати не хотіли.

Чому не мали би вони дати хліба цього року?

Може тому, що все збіжа має уряд?

НЕ ВДАСТЬСЯ РАЗ, ПРОБУЙ ЩЕ РАЗ.

У 1918. році, каже ця газетка, селяни не дали, бо не злюбили Павла Скоропадського. Цього Скоропадського, мовляв, німецький уряд знову витягає з магазину, обтрипує з пороху й встановляє на уряд на Україні. Селяни певно і тепер збіжа йому не дадуть.

Це дуже можливо, але я не сказав би, що з цього, що Скоропадському не вдалася перша спроба, вже має виходити, що й друга йому не вдасться. Чували про чоловіка, що дивився в дуло рушниці й тягнув за курки, щоб попробувати, чи набита? Потягнув перший курок: цівка не була набита. Потягнув другий: була набита!

Віктор Купченко.

НАЧЕРК УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ ТВОРЧОСТИ В КАНАДІ

(Ця стаття була призначена до ювилейного числа канадійського часопису „Українські Вісти").

Та о. А. Трух це також український-католицький поет. Його твори — ліричні поеми. Це вірші-декляманції й вірші-пісні. Співає в них про Христа, Божу Матір, св. Йосафата, Католицький Рим і Христового Намісника; проповідує любов до України й закликає могучим зовом до одности, молитви, науки, праці й боротьби за кращу долю народу. Тон поезій о. Труха сердечний, а одночасно бадьорий, бойовий. Між братів українців кидає клич: „Вгору наш стяг!" (Календар Укр. Родини, 1940), „Ставайте в ряди!" та водночас домагається від усіх ще

„....Більше віри, більше любови
Тої, що ломить пута-окови,
Більше надії серед тривог!...
Бо з нами Правда, бо з нами Бог!"

Часом словом сатири вдаряє по несвідомості й безідейності:

„Ти Українець;... Чом жеж у тебе
В хаті не чути рідної мови
Знай, милий друже, де нема мови
Там до Вкраїни нема — любови!...

Ти Українець?... Може і справді
В тебе був батько з нашого роду.
Та ти і діти — вибач за слово —
Є шкідниками свого народу!"
(Кал. У. Вістей, 1938)

Свої поезії поміщував о. Трух у календарях і українських часописах.

Підчас католицьких концертів нераз виголошували вірші о. Труха. До таких належали: „Ісус Христос" (Кал. Укр. Вістей, 1938), „Стійте в вірі!", „Ставайте в ряди!", „Вгору наш стяг!", „Вічний Рим", „Поклін св. Йосафатові". „Три мами", „Народе мій, я люблю тебе", і другі. До релігійних пісень о. Труха додано музику й тепер співають їх по церквах і підчас концертів. До таких належать: „Перед Тобою, Царю всесвіту", „Станьмо згідно друг при друзі", „Пісню слави заспіваймо", „В Вифлеємі дивне диво" і т. д.

Як український січовий стрілець писав (тоді Грицько Трух, УСС) „Стрілецькі думи". Підчас боїв за Львів уложив у „Бригідках" пісню: „Вперед за свободу, Вкраїни добро", що її співали залюблені в Домбю. Знана є також: „Пісня підхорунжих". Можна згадати й сценічні картини з життя св. Йосафата п. з. „Апостол любови" й „Тарасова слава" в честь Т. Шевченка та спомини „До Америки й місійну працю", „З гостини в Америці" і оповідання „А ми тую червону калину" (Календар Українських Вістей, 1937), „Як камінь у воду" (Кал. У. Вістей, 1939).

Гарною памяткою зі стрілецьких часів о. Труха є стрілецький славень: „Ой у лузі червона калина...", що його залюбки співають українці в Канаді й Америці. Підчас мобілізації УСС в 1914. р. зложив о. Трух, тоді ще молодий УСС до мельодії „Червоної Калини", нові стрілецькі слова:

„Машерують наші добровольці у кривавий тан.
Визволяти братів-українців з московських кайдан.
А ми наших братів-українців визволимо,
А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо!

Ой у полі ярої пшенички золотистий лан,
Розпочали наші добровольці з москалями тан;
А ми тую ярую пшеничку ізберемо
А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо!

Як повіє буйнесенький вітер з широких степів,
То прославить по всій Україні Січових Стрільців;
А ми тую стрілецькую славу збережемо,
А ми нашу славну Україну, гей, гей, розвеселимо!

Потім навчив своїх стрільців співати цю пісню в місті Стрию а звідти уже як стрілецький гимн, ту пісню занесли співучі українці до Канади й Америки.

Тепер о. Трух хорий, однак в тихій, чернечій келії в Мондері далі працює як письменник, складаючи книгу „Життя Святих" й „Український Католицький Катехизм у прикладах". Останніми днями написав гарний вірш-пісню з нагоди 50-ліття української імігрaції до Канади, що її тут наводимо:

1 Канадійська вітчина
Як та мати всім одна;
Тут родились, тут зросли, —
Кращу долю всі найшли.
Так! Канада славний край,
Честь Канаді все віддай!

2 Під ласкавим королем,
Ми спокійно тут живем;
Кожний тут горожанин,
Як у батька рідний син.
Так! Канада славний край,
Честь Канаді все віддай!

3 У Канаді свобода,
Людям жити не біда;
Хоч молись, хоч співай,
Рідним словом розмовляй.
Так! Канада славний край,
Честь Канаді все віддай!

4 Творче неба і землі,
Ми благаєм нині всі:
Канадійський славний край
В щастю-долі заховай, —
Бо чи старші, чи малі:
Ми Канаду любим всі!

Влітку 1922 року приїхав був до Канади д-р **Осип Назарук,** визначний український письменник і публіцист. Побув він між нами всього два роки, однак за той короткий час написав тут і видав осібними відбитками сім праць. Торкаючись у цій статті лиш красного письменства, ми відмічуємо пять з його писань — чудово мистецькі описи подорожі: „Святиня мормонів", „Рання весна в Алберті", „В лісах Алберти і Скалистих Горах", „В найбільшім парку Скалистих Гір" та „На Спокійнім Океані"...

Тут згадуємо тільки його канадійсько - американську тематику.

Закінчення.

Ось вам короткий начерк з тієї ділянки нашої культури, придбаної в Канаді, що красним письменством зветься. Між згаданими авторами є споре число таких, що їх праця залишиться по них як хороша памятка літературних надбань українського народу в Канаді; немало й аматорів по цьому ділу. Але і ті й ці дали те, що було в їх силах — по таланам своїм. І перші й другі не писали ради зарібку, а писали вбільшости ради потреби. Тому канадійське українство в пятьдесятиріччя свого побуту в Канаді повинно бодай добрим словом згадати тих тихих працівників на народній ниві.

Нехай же, покищо, буде для них признанням хоч ця газетна стаття. Якщо ми кого поминули, то просимо вибачення, бо не зробили цього з ніяких інших мотивів, а єдино лиш тому, що майже неможливо в існуючих обставинах позбирати все те, що порозкидуване по широкій Канаді.

НА НАРОДНІ ПОТРЕБИ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

З ювилею на народні цілі.

Дня 25-го травня громадяни Іванїви обходили 27-ліття свого подружого життя, і з цеї нагоди їх діти та приятелі улаштували їм несподіванку-приняття, на яке зійшлося поважне число місцевих громадян.

Ближчі знайомі приготовили для ювилятів гарну вечеру в парохіяльній галі. Підчас цеї вечері промовляло багато гостей, які складали ювилятам свої побажання. Напередперед короткою промовою привитав ювилятів товстмастер вечора, п. М. Сорохтей. Опісля місцевий парох о. Турула поблагословив прикладне і гарне життя громадян Іванових кількома щирими словами.

При кінці забрала голос пані Теодозія Матковська, яка заявила, що звичайно всюди так водиться, що з нагоди ювилеїв присутні гості, крім подарунків для ювилятів, складають також подарунок на якусь народну ціль. З нагоди цього ювилею, говорила пані Матковська, треба зложити жертву на українських збігців.

Жертву зложили: ювиляти Іванїви $2, о. В. Турула і М. Теребушка по $1, а по 50 ц.: П. Росоловська, К. Олексин, Т. Матковська, Севич, Синьовський, Р. Бавар. Решту зібрано дрібними датками; разом $14.45.

Теодозія Матковська.

ШІКАҐОВСЬКА ХРОНІКА

подає Степан Куропась.

Евхаристичний Конгрес в Шікаго, що офіціяльно носить назву — Перший Національний Евхаристичний Конгрес Східнього Обряду розпочався тут в середу в 7. години вечером.

На церковному городі сформувався похід з прапорами шікаговських товариств. В поході взяли численну участь відділи У. Н. Союзу з Нортсайду, делегації відділів зі Савт-Сайду, О. Д. В. У. Золотий Хрест, Гетьманці Державники, Провидіння та інші церковні сестриця. Цілий похід виглядав дуже мальовничо. Дуже гарний соняшний день, маса українських і американських прапорів, шкільна дітвора та 25-членна духова орхестра, голосники в церкві і знадвору причинялися до гарного святочного настрою, хоч була звичайна днина. Сестри Василіянки зуніформували молодих хлопців і дівчат в гарні голубо-жовті, спеціяльно до конгресового походу вшиті уніформи. З парохіяльного дому оо. Василіян вийшли наші преосвящені владики в складі єпископів Богачевського, Ладики і Бучка, каноніків о. Бараника з Канади, о. Сенишина, ігумена з Шікаго, та інших отців Василіян з Шікаго, та прилучилися до походу, який взяв їх в середину.

В церкві привітальну промову мав ігумен шікаговського монастиря о. Сенишин по українськи, а о. Бараник і Шмаль по англійськи. Церковну відправу мав пресвящений єпископ К. Богачевський. В поході і в церковному торжестві взяло участь 3,000 людей, головно місцевих, бо гості збираються їхати до нас головно на суботу і неділю.

Порядок в поході пильнугали зокрема до цеї справи зорганізовані „ушерс" в білих уніформах. Крім цього до помочі запрошено ще окремий уніформований відділ т. зв. „Новіна Ошерс Клуб", який є все до розпорядимости при того роду торжествах. Хлопці були в синьо-жовтих уніформах (так якось сталося, що це їх сталий однострій), а було їх 25 та на неділю має прийти сотня, бо клюб їх числить 115 членів. — Хлопці рослі і дібрано гарні! Настрій торжества був дуже святочний, і пригадав нам, українцям, що Америка це дійсно вільна країна, де нам, українцям вільно маніфестувати свої народні і релігійні почування.

По церковній відправі відбувся в церковній салі концерт, на якому було дуже мало людей, а це тому, що вже була пізна пора і треба було нашим людям відвезти домів діти, ну, й самому відпочати, бо це була звичайна днина. На концерті зі світських людей промовляв д-р Семен Кочій, а з інших о. Шмаль, та співав хор ім. Лисенка під управою п. Атаманця.

Питають про Україну. З приводу німецько - советської війни репортери американських газет звертаються до українців та розпитують їх про українські справи. Ми всі знаємо, що Німеччині не йде тепер про будову самостійно України, а якби навіть і повстала якась українська держава, то це не буде самостійність, про яку мріє український народ на рідних землях, лише буде це сотворіння, подібне до Словаччини чи Хорватії. Німеччині йде про бориславську нафту, подільський цукор, херсонську пшеницю, криворіжські металі і вугільні поклади донецького кряжу, в першу чергу.

Та нам американським українцям, що маємо вільне слово (бо нема його на рідних землях) треба на запити інформувати американців, чого бажає наш народ на рідних землях і за це не можемо мати ніякого гріху. Шікаговський часопис ось що довідався від деяких шікаговських українців.

UKRAINIANS JOIN IN VOICING THEIR HATE FOR STALIN

Some See Freedom Through War; Others Slavery.

Opinions ranging from "the chance for independence in the Ukraine" to "just a trip from the frying pan into the fire" were expressed Monday by Chicagoans of Ukrainian descent concerning the Russian-German war. All, however, were agreed on their hate for Dictator Stalin and the bolshevik régime.

"Josef Stalin has served as the executioner of Ukrainians for the last 10 years," said one man, who asked that his name be withheld. "He has starved 10 million of them. How do you think we feel if we see such person get his own medicine?"

Stephen Kuropas, 4041 West Kemerling avenue, leader among Chicago Ukrainians, described the Hitler-Stalin war as a great opportunity for Ukrainian independence. He said that altho Ukrainians had no love for Hitler, "whoever fights our enemy is our friend."

Visions Independence.

"There is no chance for independence in the Ukraine until Stalin has been beaten," he continued. "It looks as tho this may be the time Ukrainians have been waiting for years. I hear that Lithuania has proclaimed independence and I think that the Ukrainians will soon do the same."

Dr. Miroslaw Siemens, 10244 South Longwood drive, saw in the war a chance that the bolshevik régime might crumble and thereby furnish Ukrainians and other subjugated peoples with an opportunity for attaining independence.

"Of course," he said, "no one knows what Hitler will do, but the Ukrainian does not believe in bolshevism."

Dr. Emil Tarnawski, 1605 West Chicago avenue, said that both Stalin and Hitler oppose the will and wish of Ukrainians, and that neither has ever allowed conquered peoples any freedom.

"Men of the Same Ilk."

"A Hitler victory would mean going from the frying pan into the fire for Ukrainian," said 2300 West Chicago avenue. "Stalin has not allowed freedom, and neither would Hitler. They are of the same ilk. Life under Hitler would be just another kind of slavery. If Hitler should win and then, after subjugating the people of Russia, be defeated, it would furnish the only chance for Ukrainian independence. I believe that 99 per cent of the people of Ukrainian descent will agree with me."

Another said that he had talked to a number of persons on the subject. He summed up their reactions as follows:

"Ukrainians in the United States will do everything in their power within the confines of good citizenship in this country to bring about independence in the Ukraine. They feel with Winston Churchill that any one who fights our enemy is our friend. Between Stalin and Hitler, Stalin is the more hated of the two.

Recalls Action in 1917.

"They know the only chance for Ukrainian independence is for the bolshevik régime to fall to pieces, but they would be eager to fight Hitler if he dominated the Ukraine. They remember that in 1917 a German army went into the Ukraine with the idea of establishing Ukrainian independence, and then started to take the grain away. There was a revolution and the Germans got out without the grain.

"They suspect that Stalin has made off with the available grain at the present time. They feel that if Hitler takes the territory he will still have the food problem because Stalin got there first."

(Chicago Daily Tribune Wednesday, June 25, 1941)

ПОВІДОМЛЕННЯ

На прохання департаменту скарбу ми будемо оголошувати в нашій газеті відповіди на найважніші питання, що відносяться до оборонних щадничих бондів і марок. Ці відповіди придадуться нашим читачам, бажаючим купити ці бонди. Вони підобрані знавцями, які з досвіду знають, що саме відносно бондів людей найбільше цікавить. Вони також всім пояснять, чому оборонна щаднича програма є така важна для кожного громадянина і для цілої нації.

Перша серія запитів і відповідей звучить:

Що є оборонний щадничий бонд Злучених Держав Америки?

Цей бонд є доказом, що Ви позичили урядови Злучених Держав Америки гроші на національну оборону. Ваш бонд приносить відсотки на висоту 2.9 річно, коли додержаний до кінця, впродовж десяти літ.

Пощо я маю купувати оборонні бонди?

Бо гроші найкраще говорять. На адресу диктаторів вони говорять погрозу. А на адресу приятелів свободи, вони говорять: „Ось вам моя рука".

ЗАВВАГА: Щоб купити державні оборонні бонди і марки, треба удатись до найближчого почтового уряду, або банку; також можна написати по інформації до скарбника Злучених Держав Америки, Вашингтон, Ф. С.

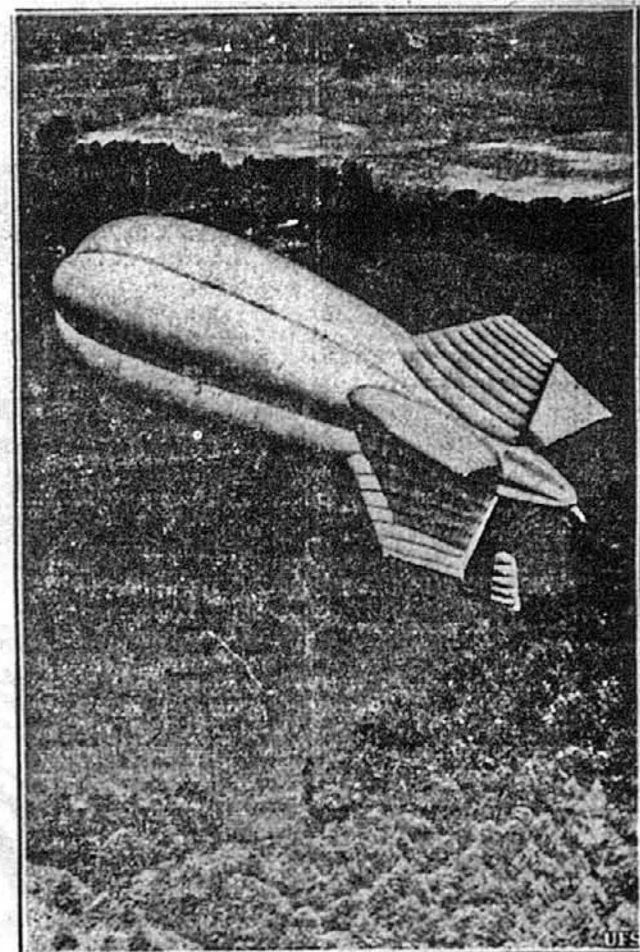
БРИТІЙЦІ НАСТУПАЮТЬ ДАЛІ В СИРІЇ

ЄРУСАЛИМ. — Британські відділи посуваються далі по дорозі до Бейруту й заняли два гарнізони, обсаджені військами французького уряду в Віші.

Французька команда в Сирії заперечує вістку, що мовляв французький уряд хоче відкликати свої війська зо Сирії.



ВІДКЛИКАЮТЬСЯ НА ВІЗВАННЯ АНГЛІЇ.—Сцена в британському консуляті в Ню Йорку на другий день після того, як британський уряд видав заклик за радіо техніками. За один день в самому Ню Йорку записалося понад двіста кандид



ОБСЕРВАЦІЙНИЙ БАЛЬОН.—Офіцири американської армії й военної фльоти приглядалися оноді демонстраціям трьох типів бальонів на летницю коло Вингфут Лейк, у стейті Огайо. Світлина показує бальон, званий „блимпом", що може досягнути висоти 15,000 стіп.

ОЛЕКСА КУЗЬМА.

З ІСТОРІЇ ОДНОГО КУРІНЯ

(З боїв під Львовом)

Що творилося в ляшківському районі, цілий вечір було для мене тайною. Пільний телефон, як звичайно, не функціонував. Аж десь по півночі добився відтам вістун зі звідомленням, яке мене тішило і боліло. Наступ ішов цілий день знаменито. Почався смілим атаком першої і другої сотні на кістярню. Розстрільна посувалася гладкою як стіл рівниною, бродячи в снігу і воді по коліна. Наші стрільці рвалися неустрашимо наперед під шаленим обстрілом двох панцирних потягів, артилерії до 15-центиметрового калібру включно, мінометів та машинових крісів і то аж з трьох боків, а саме: від Збоїськ, Знесіння та міської різні за жовківською рогачкою. Падали численні ранені, були й вбиті, а проте наші взяли приступом першу ворожу позицію — кістярню! Тут захопили живцем більшу частину залоги, в якій була половина леґіоністок. З кістярні, не зважаючи на тяжкі втрати, рушили наші по обох сторонах жовківської дороги дальше вперед і дісталися аж під Нове Знесіння та фабрику обуви за міською різнею. Були вже в місті. На жаль, вдержати цю позицію показалось неможливим, бо позаду праворуч ворог держав Збоїська, відбивши наступ малехівської групи, а з переду ліворуч наші почали діставати вогонь з Кривчич, де знову всадовився ворог. Коли запала ніч, обі сотні вернули в порядку на первісні позиції. Тяжко ранені були хорунжі Романко і Гусаківський та кількох підстаршин. Найбільші втрати потерпіла четверта чета, першої сотні, що перша кинулася приступом на кістярню. Наступ ляшківської групи викликав був серед неприятеля великий переполох, чого доказом факт, що коли наші рушили з кістярні в сторону Львова, та на Підзамчу підпалено два маґазини, а один мабуть з муніцією, бо чути було часті вибухи. Вкінці зазначено у звідомленні, що коло наших вибухли дві газові ґранати, а від одного полоненого вдалося видобути, що з Варшави очікують дальших транспортів тих ґранат.

У звідомленнях всіх сотень зазначується, що мужва перетомлена боями, перемочена на снігах і водах, знесилена цілоденним голодом і лише з трудом дасться ужити до служби. Тому потрібні резерви.

Розуміється, таких резерв я дати не міг, бо їх не було. Я також не спав уже дві ночі, поверх 48 годин був у безперервній службі, повній важких турбот і прямо валився з ніг. І тепер я не міг зробити нічого іншого, лише приказав сотням виставити у своїх районах застави (полеві сторожі) і цілу ніч стежами слідити неприятеля, щоб уникнути можливих несподіванок.

І так перший день нашого наступу приніс нам вислід, що сильно ріжнився від вимог, поставлених нам приказом Начальної Команди. Цей день знівечив безпощадно наші важкі зусилля, підготовлювані з таким накладом праці і супроводжені такими рожевими надіями. Перша стріча з твердою воєнною дійсністю виказала цілий ряд несподіванок і труднощів та викрила у нас поважні недостачі матеріяльної і моральної натури. І недостачі ті почали відразу на нас мститися. Чисельний стан куріня зменшився на яких 25% через втрати в убитих, ранених і пропавших. Що правда, цих останніх було найбільше, і вони опісля віднайшлися. Як звичайно, між убитими й раненими найшлися найкращі, бо найвідважніші вояки.

IV.

Про вислід першого дня нашої боєвої операції вислав я команді „групи Схід" обширне звідомлення, звертаючи специяльну увагу на психічний стан моїх людей. Але там назвали моє звідомлення „редакторським", себто переборщеним і прислали мені приказ дня 28. грудня повторити негайно наступ цілим курінем і заняти за всяку ціну опущені вчора позиції.

Приказ прийшов в 10 год. рано, коли люди робили від вчерашнього вечера пільну службу і сьогодня ще не їли. Але приказ є приказ! Я розіслав його негайно по сотням і то їздцями, бо мимо вислання телефонічної патрулі перервана телефонічна сполука з ляшківською групою все ще не була наладжена. Цим разом я увійшов в тісніший контакт з коломийським півкурінем, що мав наступати здовж лисиницького ліса та залізнодорожної лінії [illegible] південь від Кривчич. Я хотів забезпечитися перед повторенням ворожої несподіванки, яка постигла нас вчора з цього боку.

Всі старшини почали вказувати на безвиглядність нинішнього наступу. Плян Начальної Команди був обчислений на несподіване заскочення неприятеля і мав вигляди на здійснення тільки першого дня. Другого дня, і то після невдачі, плян був тим труднійший до виконання, що неприятель підтягнув свіжі сили. Наша стежа начислила сьогодня около 200 людей, що прийшли від личаківської рогачки до самого присілка Кривчичі, а яких 30 людей увійшли до одної коршми. Сильні підкріплення наспіли до самого села Кривчич. Артилерійський зорець із Чортківської скали замітив дві панцирки, що маневрують біля Знесіння. Зате боєвий стан наших сотень зменшений, резерв нема ніяких, люди перетомлені і під тягаром психічного перелому після вчерашнього відвороту. Вчора йшли майже без муніції до бою, але з духом, сьогодня мають муніцію, та брак їм духа.

Але наступ мусів бути, цьому бракові треба було якось зарадити. Старшини та інтеліґентніші підстаршини взялися обробляти вояків, закликаючи їх на велику ідею, за яку ведеться війна, на добро вітчини, на добро їх власних родин... Ще кілька усиль, ще трохи потерпіти... І поволі найшовся дух, хоч більше під впливом чутки, яказ відкись прийшла, що неприятель покид[illegible] Львів.

Вже було зполудня, як розпочався наступ на Кривчичі. Коломийський півкурінь під коман[illegible]ю пор. Гошоватюка пішов краєм лісу, а з ним наш скорострільний відділ. Наша четверта сотня розсклалася розстрільною по обох боках дороги, що веде з Лисинич до Кривчич. Все було видко як на долоні, у світлі сонця, на тлі рівного сніжного поля наші вояки у високих козацьких шапках видавалися якісь більші, грізні. А в Кривчичах тихо як на кладовищі. А коли наша розстрільна наблизилася на яких двісті кроків до висуненого присілка, залопотів один ворожий скоростріл, потім другий, а далі посипалися густі крісові стріли. Наші залягли в снігу і почали відстрілюватися. Понад ними в повітрі почали рватися шрапнелі.

Рівночасно шаліла страшна пальба в лисиницькім лісі, куди пішли Коломийчане. Клекотіло там як в пеклі, від часу до часу глухо вибухали ручні ґранати, а понад лісом нависла синя хмара диму. Вона посувалася вперед, в сторону села Кривчич — знак, що наші не стоять на місці.

А четверта сотня все ще лежала на місці, обстрілювана зпереду і зправа. Дошкульний був особливо огонь зправа, від залізничої будки, де примістився ворожий скоростріл, що займав боком наших здовж цілого фронту. Телефоную артилерійському зорцеві на Чортківській скалі, щоби дав знати про це нашій артилерії у Винниках. Кілька влучних ґранат привело незабаром будку до мовчанки. Тоді наша сотня посунулася вперед.

Вже смеркало. З радісним серцем пускаюсь і я зі своїм прибічником в сторону Кривчич. Дорога вже трохи притоптана, сніг стверд. Та що це? Від кривчицького присілка висуваються до нас полем, здовж лісу безладні відділи, спершу малі, потім все більші. Починається відворот...

Забігаю їм дорогу. Це частина коломийського півкуріня.

— Хто вам казав вертати? — впадаю на них з криком. — Назад! Назад, бо стріляю!

(Дальше буде).



МОСКОВСЬКИЙ ЖОВНІР БРАНЦЕМ. — Ця німецька світлина, мовляв, показує високого москаля, що попав у німецький полон. Його взяв в опіку німецький вояк.

Фотографію знято на боєвій лінії, а перерадіовано в Америку з Берліну. Німецька команда каже, що німці забрали багато російських бранців.



ВХІД ДО ІТАЛІЙСЬКОГО КОНЗУЛЯТУ В НЮ ЙОРКУ котрий має приміщення в „Рокефелер Центер", а котрий недавно американський уряд закрив.

ФРАНЦУЗЬКІ ДОБРОВОЛЬЦІ НА ВІЙНУ ПРОТИ РОСІЇ

ВІШІ. — Французький уряд каже, що він певно не вишле відділів правильної французької армії на війну проти Росії, але не заперечив вістки про можливість організування в Франції відділів добровольців для боротьби проти Росії.

РОСІЙСЬКІ ЛЕТУНИ РОБЛЯТЬ РЕЙДИ НА ЗАКАРПАТТЯ

БУДАПЕШТ. — Урядовий комунікат каже, що російські летуни звилися над Карпатами й острілювали машиновими крісами поспішний поїзд, що їхав з Будапешту, та місто Ясінь (Керезмезе). Мовляв, два летуни пробували навіть зробити рейд на Будапешт, але їх відогнали мадярські протилетничі гармати.

Молоко удержиться довше свіже, в мілких, широких посудах, ніж у дзбанку.

ПІДПИРАЙТЕ СВОЇХ БИЗНЕСМЕНІВ.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ



У пятницю, 27. червня 1941. року, в Медикел Сентер Госпиталі в Джерзі Сити, Ню Джерзі, помер

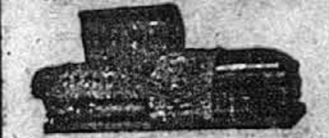
ДАНИЛО ГАЛАЙКО.

Родився в Голоскові, Галичина, Західня Україна. При смерті мав 59 літ. До Америки прибув 35 літ тому.

Оставив в смутку жінку Теклю (з дому Ферлеївську з Поморян) та синів: Миколу й Володимира.

Похорон відбудеться в вівторок, 1. липня 1941. року, в 9. год. з похоронного заведення Євусяка, 77 Морис Стріт, у Джерзі Ситі.







ТАРЗАН, ч. 343. Небезпечна перемога.



Перемігши Юґта Том став членом малпячого племени. Куаля, яка його адоптувала танцювала з радости.



Малпи дружелюбно підступали до нього. А Том тепер чувся безпечно і гордо серед тих могучих воїнів нетрів.



Хоч він не розумів малпячої мови ні звуків, проте по їх ... він знав, що вони виска- ... похвалу на його ад-



Але побитий Юґто стояв осторонь і був незадоволений. Нишком він виголошував погрози на адресу цього безволосого „тармангані".